

**МУЗЕЙНИЙ КАМЕРТОН
СВІТЛАНИ КИГИМ**

Полтавський краєзнавчий музей
імені Василя Кричевського

МУЗЕЙНИЙ КАМЕРТОН СВІТЛАНИ КИГИМ

Бібліографічний покажчик

Харків
ТОВ «Майдан»
2020

УДК 012.Кигим+016:[929Кигим+069[477.53]][092]

М 74

К 58

Укладачі

Самородов В. М., Чеботарьова Л. В.

Відповідальний редактор

Супруненко О. Б.

Музейний камертон Світлани Кигим: бібліографічний показчик [авт. вступн. ст. та укл. В. М. Самородов, Л. В. Чеботарьова; відп. ред. О. Б. Супруненко]; ПКМ імені Василя Кричевського. – Харків: ТОВ «Майдан», 2020. – 56 с.

ISBN

Бібліографічний показчик містить реєстр наукових та публіцистичних праць відомого полтавського природознавця, музейника і краєзнавця Світлани Леонідівни Кигим.

Видання призначене для істориків, музейних працівників, краєзнавців, викладачів та студентів вишів, бібліотечних працівників.

© ПКМ імені Василя Кричевського, 2020

© Вступ. ст. та укладання Самородов В. М.,
Чеботарьова Л. В., 2020

© ТОВ «Майдан», 2020

СВІТЛАНА КИГИМ – ВІД ПОШУКУ ДО ПІЗНАННЯ СКАРБІВ МУЗЕЙНИХ

Серед найавторитетніших знавців природи Полтавщини, об'єктивно та професійно виокремлюється постать завідувачки науково-дослідного експозиційного відділу природи Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського – Світлани Леонідівни Кигим. Біолог за фахом, після закінчення у 1971 році природничого факультету Полтавського педагогічного інституту ім. В. Г. Короленка, вона з перших днів 1972 року почала працювати у Музеї. Тут пройшла гідний шлях від молодшого наукового співробітника до завідувачки відділу, який очолила 20 грудня 1985 року. За майже піввіковий період життя у стінах цього знакового для України закладу Світлана Леонідівна стала не тільки музейницею, а й знаним краєзнавцем і науковцем, уся діяльність якого базується на пошуковій роботі. Красномовне свідчення цьому її численні (понад 300) публікацій у різних часописах, журналах, збірках наукових праць, а також низка якісних та змістовних монографічних досліджень.

Світлана Леонідівна не тільки всебічно і повно веде екскурсії відділом, а й залами всього Музею. Вона зі знанням справи ґрунтовно може розповісти про кожен із представлених природничих експонатів. Адже багато із них зібрані її власними стараннями та внаслідок творчих пошуків колег по відділу, який вона очолює. Тут, саме з її ініціативи створені фонди видатних природодослідників і натуралістів світового виміру, перш за все – засновника музею Василя Докучаєва та його учня – академіка Володимира Вернадського. Подібного, найбільш повно описаного та задокументованого зібрання матеріалів діяльності цих велетів думки, їх власних речей, альбомів, книг, публікацій, зображень не має жодна установа не тільки в нашій державі, але без пафосного перебільшення й світу! І це найкращий приклад самовідданої праці музейника, який таким чином пов'язує покоління та не дає права на їх забуття.

З огляду на це, Світлана Леонідівна, та згадані її напрацювання постійно цитуються багатьма авторами із близького і далекого зарубіжжя, не кажучи вже про вітчизняні фахові й академічні видання, перш за все, присвячені В. І. Вернадському. Вивченню його життя на Полтавщині та в Україні музейниця присвятила

майже три десятиріччя, ставши за цей час одним із провідних Вернадистів усього пострадянського простору. Із цього напрямку С. Л. Кигим у творчій співдружності з іншими полтавцями видала декілька книг та велику кількість різноманітних друкованих праць. Більшість із них активно використовуються найширшими верствами населення – від учнів шкіл до академіків. Апофеозом професійності дослідниці у цьому напрямку вважаємо виставку на честь 150-річчя В. І. Вернадського, що відбулася у 2013 році. Недарма вона була визнана подією року на Полтавщині, а її організатори, серед яких і С. Л. Кигим, відзначені обласною премією Івана Котляревського. Крім цього, Світлану Леонідівну було нагороджено ювілейною Почесною грамотою Президії Національної академії наук України та її Комісії з наукової спадщини В. І. Вернадського.

Примітно, що й інші її творчі нароби – колективні монографії на честь В. В. Докучаєва та В. І. Вернадського отримали схвальну суспільну оцінку не тільки у вигляді багаточисленних позитивних рецензій, а й були пошановані крайовими преміями Самійла Величка, Володимира Малика та Володимира Короленка. Знаковими для краєзнавців, музейників та освітян України стали книги за авторства С. Л. Кигим, присвячені неперевершеному орнітологу та культурологу Миколі Гавриленку, плеяді природодослідників та перших завідувачів Полтавського краєзнавчого музею – Михайлові Олеховському, Миколі Ніколаєву та Валентину Ніколаєву. Вони були визнані кращими книгами Полтавщини 2009 і 2016 років відповідно. У 2014 р. Світлану Леонідівну було нагороджено Почесною грамотою Президії національної академії аграрних наук України з нагоди 130-річчя сільськогосподарської дослідної справи та створення Полтавського дослідного поля.

Знаменну роль відіграла С. Л. Кигим (разом із колегами по відділу) в проведенні численних заходів, пов'язаних зі святкуванням в Україні 150-річчя Полтавського сільськогосподарського товариства. Це були різноманітні виступи по телебаченню та на конференціях, статті у пресі. Піонерною була й виставка у стінах Музею. Її концепцію та тематико-експозиційний план розробила С. Л. Кигим на підставі написаної спільно з В. М. Самородовим монографії «Полтавське сільськогосподарське товариство (1865 – 1920 рр.): історія, звитяги, першопостаті» (2015 р.). За все содіяння

у цій царині Світлана Леонідівна була нагороджена спеціальною пам'ятною медаллю, а також Грамотою Верховної Ради України «За заслуги перед українським народом». І це об'єктивно, адже як показує викладене, такі заслуги вона має. А взагалі ж, зроблено ще більше, ніж ми виклали у цій розвідці. Приємніше й те, що у неї є багато нових творчих планів, а це запорука успіху на майбутнє. Тож, до нових висот високодостоїн колег!

В. М. Самородов

голова Полтавського відділення Українського ботанічного товариства, заслужений винахідник України

Л. В. Чеботарьова

науковий співробітник науково-дослідного експозиційного відділу природи Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПРАЦЬ С. Л. КИГИМ (ТКАЧЕНКО)

1975

1. Живий пам'ятник Нескореній Полтавчанці / С. Ткаченко // Комсомолец Полтавщини. – 1975. – 7 серпня. – С. 4.

1976

2. Нова експедиція краєзнавчого музею / С. Ткаченко // Комсомолец Полтавщини. – 1976. – 7 вересня. – С. 4.

1978

3. Чиж – мандрівник / С. Ткаченко // Комсомолец Полтавщини. – 1978. – 21 лютого. – С. 4.

1982

4. Новосанжарський район, Решетилівський район / С. Кигим // Полтавщина туристська: путівник / Г. Величко, Г. Галян, Р. Гузій та ін.; [упоряд. М. Д. Оніпко, М. Д. Литвинова]; ПКМ. – Харків: Прапор, 1982. – С. 116–117, 121–122.

1983

5. В. В. Докучаев на Полтавщині / М. Д. Литвинова, С. Л. Кигим // Почвоведение. – 1983. – № 10. – С. 102–107.

6. Рукавичка ремеза / С. Кигим // Зоря Полтавщини. – 1983. – 20 вересня. – С. 4.

7. Спадщина російського вченого: [В. В. Докучаєва] / С. Кигим // Комсомолец Полтавщини. – 1983. – 15 грудня. – С. 3.

1984

8. Птахи його життя: [М. І. Гавриленко] / С. Кигим // Зоря Полтавщини. – 1984. – 23 жовтня. – С. 4.

1985

9. Визволителям присвячено / С. Кигим // Комсомолец Полтавщини. – 1985. – 26 вересня. – С. 2.

1986

10. Емблема життя: [Людина і біосфера] / С. Кигим // Зоря Полтавщини. – 1986. – 13 червня. – С. 4.

1988

11. В пам'ять об ученю: [Вшанування пам'яті В. І. Вернадського на Полтавщині] / В. Самородов, В. Муха, С. Кигим // Правда України. – 1988. – 12 марта. – С. 2.

12. Де думки широчінь: [Про життя і діяльність В. І. Вернадського на Полтавщині] / В. Самородов, В. Муха, С. Кигим // Зоря Полтавщини. – 1988. – 1 березня. – С. 3.

13. До ювілею видатного вченого: [Про створення обласного оргкомітету з проведення заходів до 125-річчя від дня народження академіка В. І. Вернадського] / С. Кигим // Зоря Полтавщини. – 1988. – 10 січня. – С. 4.

14. Методические рекомендації по використанню краєведческого матеріала Полтавщини на уроках природознавства в початковій школі / Сост. С. А. Семеняк, В. Х. Нечипоренко, А. С. Кошляк, С. Л. Кигим, Е. В. Верниченко. – Полтава, 1988. – 60 с., табл.

15. Полтавські адреси академіка [В. І. Вернадського] / В. Самородов, В. Муха, С. Кигим // Зоря Полтавщини. – 1988. – 12 березня. – С. 4.

16. Полтавські шляхи великого вченого: До 125-річчя В. І. Вернадського / В. Самородов, С. Кигим, В. Помогайбо // Ленінським шляхом (Полтавський район). – 1988. – 10 березня. – С. 3.

17. «Там виникав новий світогляд»: [В. І. Вернадський в Шишаках] / В. Самородов, С. Кигим, В. Помогайбо // Комсомолец Полтавщини. – 1988. – 10 березня. – С. 3.

18. Учений із світовим ім'ям: [В. І. Вернадський на Полтавщині] / В. Самородов, В. Помогайбо, С. Кигим // Комсомолец Полтавщини. – 1988 – 18 лютого. – С. 3.

19. Учений, мислитель [В. І. Вернадський] / В. Самородов, В. Муха, С. Кигим // Ленінська зоря (м. Лубни). – 1988. – 13 лютого. – С. 3.

1989

20. В. І. Вернадський і Полтавський краєзнавчий музей / С. Л. Кигим // Тези доповідей і повідомлень першої Полтавської наукової конференції з історичного краєзнавства. – Полтава: Вид-во «Полтава», 1989. – С. 85–86.

21. Зелені пам'ятники Кобзарю / С. Кигим // Комсомолец Полтавщини. – 1989. – 23 лютого. – С. 4.

22. Колекції поповнюються: Поповнення фонду М. І. Гавриленка / С. Кигим // Комсомолец Полтавщини. – 1989. – 18 травня. – С. 2.

23. Полтавський краєзнавчий музей: путівник. – 2-е вид., допрацьоване і доповнене / Г. П. Білоус (керівник), Г. М. Величко-Березова, Г. І. Галян, Р. Ф. Гузій, С. Л. Кигим та ін. – Харків: Прапор, 1989. – 144 с., іл.

1990

24. Нові надходження музею / С. Кигим // Комсомолец Полтавщини. – 1990. – 1 травня. – С. 6.

25. Природа відкриває таємниці / С. Кигим // Комсомолец Полтавщини. – 1990. – 16 жовтня. – С. 2.

26. Чим відома Бутова гора? / С.Л. Кигим // Наш рідний край: (Сторінки про природу та пам'ятки природи Полтавщини). – Полтава, 1990. – Вип. 5. – С. 46–48.

1991

27. В. В. Докучаєв, В. І. Вернадський та Полтавщина / С. Л. Кигим // Полтавський краєзнавчий. Сторінки історії та колекції: зб. наук. пр. До 100-річчя Полтавського краєзнавчого музею / ПКМ; [редкол.: Білоус Г. П. (відп. ред.), Нестуля О. О., Супруненко О. Б. та ін.]. – Полтава : РВВ Облстатуправління, 1991. – С. 5–20.

28. Відділ природи Полтавського краєзнавчого музею від заснування до наших днів / С. Л. Кигим // 100 років Полтавському краєзнавчому музею. Наукові читання, 26 вересня 1991 р.: тези доповідей, каталоги ювілейних виставок / ПКМ. – Полтава, 1991. – С. 10.

29. Золото Полтавщини / С. Кигим // Полтавський вісник. – 1991. – 18–24 травня. – С. 1.

30. Примечания к тексту / С. Л. Кигим // Николаев В. Ф. Из истории Полтавского краеведческого музея: воспоминания. К 100-летию Полтавского краеведческого музея / ПКМ; [авт. предисл. Супруненко А. Б.; примеч. Кигим С. Л., Супруненко А. Б.; прилож. Власенко И. А.; под ред. Супруненко А. Б.]. – Полтава : РИО Облстатуправления, 1991. – 46 с.

31. Який внесок В. В. Докучаєва у справу дослідження ґрунтів Полтавщини? / С. Л. Кигим, П. М. Чапко // Наш рідний край. – Полтава, 1991. – Вип. 8. – С. 7–15.

32. Які зв'язки В. І. Вернадського з нашим краєм? / В. М. Помогайбо, В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Наш рідний край. – Полтава, 1991. – Вип. 8. – С. 16–23.

1992

33. Артополот / С. Л. Кигим // Полтавщина: енциклопедичний довідник / [за ред. А. В. Кудрицького]. – К.: «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1992. – С. 36.

34. Бодаква / С. Л. Кигим // Там само. – С. 70.

35. Великоселецький заказник / С. Л. Кигим // Там само. – С. 107.

36. Веприк / С. Л. Кигим // Там само. – С. 110.

37. Вернадському В. І. пам'ятник / С. Л. Кигим // Там само. – С. 114.

38. Вільхівщанський заказник / С. Л. Кигим // Там само. – С. 135.

39. Вільхова Говтва / С. Л. Кигим // Там само. – С. 135.

40. Вільшани / С. Л. Кигим // Там само. – С. 136.

41. Вільшанка / С. Л. Кигим // Там само. – С. 136.

42. Вовнянка / С. Л. Кигим // Там само. – С. 138.

43. Ворскла / С. Л. Кигим // Там само. – С. 146–147.

44. Вовча / С. Л. Кигим // Там само. – С. 138.

45. Глинка / С. Л. Кигим // Там само. – С. 125.

46. Гнилиця / С. Л. Кигим // Там само. – С. 181.

47. Говтва / С. Л. Кигим // Там само. – С. 181.

48. Грузька Говтва / С. Л. Кигим // Там само. – С. 220.

49. Грунь / С. Л. Кигим // Там само. – С. 220.

50. **Грунь Суха** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 220.
51. **Грунь-Ташань** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 220.
52. **Дейманівський заказник** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 227.
53. **Дніпро** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 250.
54. **Дніпродзержинське водосховище** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 250–251.
55. **Єньківка** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 265–266.
56. **Зарості цінних рослин** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 284.
57. **З історії науково-дослідної роботи Полтавського краєзнавчого музею у галузі природознавства** / С. Л. Кигим // 100-річчя Полтавського краєзнавчого музею: мат-ли ювіл. наук. конференції. – Ч. 3: Історія музею. Колекції. Питання експозиційної роботи / ПКМ; [ред. кол.: Білоус Г. П., Лобурець В. Є., Супруненко О. Б. та ін.]. – Полтава: РВВ Облстатуправління, 1992. – С. 15–18.
58. **Іржавець** / С. Л. Кигим // Полтавщина: енциклопедичний довідник / [за ред. А. В. Кудрицького]. – К.: «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1992. – С. 314.
59. **Кагамлик** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 318–319.
60. **Кобелячок** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 356.
61. **Козацькі дуби** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 364.
62. **Колбаня** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 368.
63. **Коломак** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 369.
64. **Котельва** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 386.
65. **Кременчуцьке водосховище** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 413.
66. **Крива** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 425.
67. **Крива Вода** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 425.
68. **Крива Руда** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 425.
69. **Кротенківського будинку відпочинку парк** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 429.
70. **Куликівський парк** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 439.
71. **Кустолове** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 444.
72. **Ладжинка** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 445.
73. **Лип'янка** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 458.
74. **Лихобабівка** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 462.
75. **Лохвиця** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 466.

76. **Лтава** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 473–474.
77. **Лютеня** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 500.
78. **Мала Кобилячка** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 507.
79. **Манжелія** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 514.
80. **Мерло** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 528.
81. **Многа** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 561–562.
82. **Мокра Котельва** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 562.
83. **Мужева Долина** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 567.
84. **Нехворощанка** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 585–586.
85. **Озниця** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 610.
86. **Оржиця** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 622.
87. **Оржицький заказник** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 623.
88. **Перевід** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 639.
89. **Петра І криниця** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 650.
90. **Піщанка** / С. Л. Кигим // Полтавщина: енциклопедичний довідник / [за ред. А. В. Кудрицького]. – К.: «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 1992. – С. 675.
91. **Плехівський заказник** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 680.
92. **Приворсклянський заказник** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 806–807.
93. **Псьол** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 812–813.
94. **Рашівка** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 821.
95. **Розсошанський заказник** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 840.
96. **Руда** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 844.
97. **Рудка** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 845.
98. **Свинківка** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 857–858.
99. **Середня Говтва** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 865.
100. **Середня Котельва** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 865.
101. **Сліпорід** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 876.
102. **Сокільське урочище** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 880.
103. **Солониця** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 881–882.
104. **Сторожовий** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 894.
105. **Сула** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 894.
106. **Сулиця** / С. Л. Кигим // Там само. – С. 894.

107. Суха Лип'янка / С. Л. Кигим // Там само. – С. 896.
108. Суха Оржиця / С. Л. Кигим // Там само. – С. 896.
109. Сухий Тагамлик / С. Л. Кигим // Там само. – С. 896.
110. Тагамлик / С. Л. Кигим // Там само. – С. 898.
111. Тарапунька / С. Л. Кигим // Там само. – С. 899.
112. Тарасенківський заказник / С. Л. Кигим // Там само. – С. 899.
113. Татарина / С. Л. Кигим // Там само. – С. 900.
114. Триби / С. Л. Кигим // Там само. – С. 909.
115. Удай / С. Л. Кигим // Там само. – С. 917.
116. Холодна / С. Л. Кигим // Там само. – С. 943.
117. Хомутець / С. Л. Кигим // Там само. – С. 943–944.
118. Хорол / С. Л. Кигим // Там само. – С. 949.
119. Чевельча / С. Л. Кигим // Там само. – С. 962.
120. Червонобережжя / С. Л. Кигим // Там само. – С. 966.
121. Чумгак / С. Л. Кигим // Там само. – С. 974.
122. Чутівка / С. Л. Кигим // Там само. – С. 979.

1993

123. В гаю заграли проліски: (Розповіді про весняні рослини Полтавщини) / О. М. Байрак, В. М. Самородов, Н. О. Стецюк, С. Л. Кигим, Т. К. Кондратенко, В. І. Балабай. – Полтава, 1993. – 53, 8 с.

Відгуки: Антонєць М. Весняний хоровод квітів / М. Антонєць // Зоря Полтавщини. – 1994. – 31 травня. – С. 2.

Барська Г. Зелені скарби / Г. Барська, Т. Супрун // Полтавщина. – 1994. – 7 травня. – С. 4.

Колодій В. «В гаю заграли проліски» / В. Колодій // Заповіти Ілліча. – 1994. – 3 червня. – С. 4.

Саричева М. Цінуймо красу землі / М. Саричева // Село полтавське. – 1994. – 12 травня. – С. 4.

124. Заповідні території і заповідні об'єкти по збереженню рослинного, тваринного світу та ландшафтів / В. І. Олещенко, С. Л. Кигим // Полтавська область: природа, населення, господарство. Географічний та історико-економічний нарис (посібник з краєзнавства) / [за ред. Маца К. О., Чичкало Б. В., Коваленко Г. М.]. – Полтава: Обл. управління по пресі, 1993. – С. 70–73.

125. [Полтавське товариство любителів природи...] / С. Л. Кигим // Документи з історії Центрального Пролетарського музею Полтавщини: збірник документів / [упоряд. Супруненко О. Б.]; ПКМ. – Полтава, 1993. – С. 10–11.

126. Примітки [до тексту] / С. Л. Кигим // Там само. – 138 с.

127. Слово на захист музею: (Неопублікований рукопис В. І. Вернадського) / Публікація та примітки Кигим С., Супруненко О. // Наука і суспільство. – 1993. – № 11-12. – С. 29–31.

128. Тваринний світ / М. Т. Шевченко, С. Л. Кигим // Полтавська область: природа, населення, господарство. Географічний та історико-економічний нарис (посібник з краєзнавства) / [за ред. Маца К. О., Чичкало Б. В., Коваленко Г. М.]. – Полтава: Обл. управління по пресі, 1993. – С. 51–62.

1994

129. З історії природоохоронного руху на Полтавщині / С. Л. Кигим, Т. К. Кондратенко // Актуальні проблеми методики викладання географії рідного краю: матеріали науково-практичної конференції. – Полтава, 1994. – С. 29–31.

1995

130. «...Я працював з великим піднесенням»: Так оцінював свою працю на Полтавщині академік В. І. Вернадський / В. Самородов, С. Кигим // Зоря Полтавщини. – 1995. – 26 грудня. – С. 2.

1996

131. Заповідна природа Більського городища та його найближчих околиць / С. Л. Кигим // Більське городище в контексті вивчення пам'яток раннього залізного віку Європи: зб. наук. пр. / Ін-т археол. НАН України; ЦОДПА; [відп. ред. Супруненко О. Б.]. – Полтава: Вид. центр «Археологія», 1996. – С. 396–398.

1997

132. Невичерпна енергія таланту: До 110-ї річниці від дня народження Миколи Вавилова / С. Кигим // Полтавщина. – 1997. – 26 листопада. – С. 3.

133. Річечки м. Полтави / С. Л. Кигим, О. В. Халимон, Т. К. Кондратенко // Четверті Каришинські читання. – Полтава, 1997. – Ч. I. – С. 97–100.

1998

134. В. І. Вернадський і розвиток музейної справи на Полтавщині / С. Л. Кигим, Г. Ф. Джурка // Сучасні погляди з популяризації природничих наук: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції спеціалістів та студентської молоді. – Полтава, 1998. – С. 28–31.

135. Вклонімося вченому / С. Кигим // Цілком відверто. – 1998. – 20 березня. – С. 6.

136. З історії Полтавського краєзнавчого музею: (Завідуючі музеєм – ботаніки брати Ніколаєви) / С. Кигим // Четверта Полтавська наукова конференція з історичного краєзнавства: матеріали до 825-річчя з часу першої літописної згадки міста Полтави та 1100-річчя появи перших поселень на її території. – Полтава, 1998. – С. 54–57.

137. Орнітологічна колекція Полтавського краєзнавчого музею / С. Л. Кигим // П'яті Каришинські читання: Всеукраїнська науково-методична конференція з проблем природничих наук, присвячена пам'яті А. П. Каришина, 65-річчю Ботанічного саду Полтавського педагогічного інституту, 30-річчю біостаніонару «Лучки»: зб. ст. – Полтава, 1998. – С. 103–105.

138. Полтавська область: Природа. Населення. Господарство: географічний та історико-економічний нарис / М. В. Аліман, С. Л. Кигим та ін.; [за ред. К. О. Маца]. – Вид. 2-е, доповн. і переробл. – Полтава: Полтавський літератор, 1998. – 336 с.

139. Полтавські адреси вченого [В. І. Вернадського] / С. Л. Кигим // Полтавський вісник. – 1998. – 13 березня. – С. 7.

140. Полтавщина в житті і діяльності В. І. Вернадського / С. Л. Кигим, Г. Ф. Джурка, В. М. Закалюжний // Нафта і газ України – 98: матеріали V Міжнародної конференції. – Полтава, 1998. – Т. 2. – С. 210.

1999

141. Заповідна природа Полтави / С. Л. Кигим // Полтава: історичний нарис / [ред. кол.: Г. П. Білоус, В. А. Войналович,

О. П. Єрмак та ін.; наук. ред. О. Б. Супруненко та ін.]. – Полтава: Полтавський літератур, 1999. – С. 268–272.

142. Коментарі [до тексту] / С. Л. Кигим // Зуєв В. Ф. Полтавщина в «Путешественных записках» 1781 року / ЦОДПА; [упорядн. та наук. ред. Супруненко О. Б.; підг. до друку та ком. Супруненка О. Б., Кигим С. Л., Коваленко О. В., Мокляка В. О.]. – Полтава: Археологія, 1999. – 48 с.

143. Пам'яті видатних природознавців Полтавщини / С. Л. Кигим // Вісник Полтав. держ. сільськогосподарського інституту. – 1999. – № 3. – С. 57.

144. Родовід академіка В. І. Вернадського і Полтавщина / С. Л. Кигим // Імідж сучасного педагога. – 1999. – № 2. – С. 22–24.

2000

145. З історії Полтавського краєзнавчого музею: Завідуючі музеєм, завідуючі природничим відділом музею – вчені природознавці (1891–1943) / С. Л. Кигим // Музеї. Меценати. Колекції: зб. наук. пр. / Нац. ун-т ім. Т. Шевченка; ПКМ; ЦОДПА; [ред. кол.: Гладких М. І., Моця О. П., Супруненко О. Б. (відп. ред.) та ін.]. – Київ; Полтава: Археологія, 2000. – С. 77–84.

146. Пам'яті вчених музеєзнавців В. Ф. Ніколаєва та М. І. Гавриленка / С. Л. Кигим // Археологічний літопис Лівобережної України. – 1999. – № 1–2 (5–6). – С. 131.

2001

147. В гаю заграли проліски: Розповіді про весняні рослини Полтавщини та їх охорону / О. М. Байрак, В. М. Самородов, Н. О. Стецюк, Т. К. Кондратенко, О. В. Халимон, С. Л. Кигим. – Вид. 2-е, доповн. – Полтава: Верстка, 2001. – 100 с.

Відгуки: Дениско Т. «Полтавська рідна сторона – як генієм написана картина ...» / Т. Дениско // Зоря Полтавщини. – 2002. – 4 червня. – С. 2.

Опара М. Сині очі весни ... / М. Опара // Село полтавське. – 2002. – 26 квітня. – С. 4.

148. В. І. Вернадський в Полтавському краєзнавчому музеї: (Унікальні експонати з фонду вченого) / С. Л. Кигим // Регіональні перспективи. – 2001. – № 1. – С. 25–26.

149. Зоолог та еколог Олександр Данилевський: (До 90-річчя вченого) / В. М. Закалюжний, С. Л. Кигим // Імідж сучасного педагога. – 2001. – № 1 (12). – С. 41–43.

150. Родинні зв'язки Вернадських і Короленків / С. Л. Кигим, Л. В. Ольховська, Р. В. Батурінець // Науково-педагогічна спадщина академіка В. І. Вернадського як планетарне явище: Всеукраїнська студентська науково-практична конференція. – Полтава, 2001. – С. 50–53.

2002

151. В. В. Докучаєв у Полтавському краєзнавчому музеї / С. Л. Кигим // Проблеми збереження родючості полтавських чорноземів: науково-практична конференція. – Полтава, 2002. – С. 35–38.

152. Вернадські – Старицькі – Лисенки і Зарудні (генеалогічні дослідження) / С. Л. Кигим // Регіональні перспективи. – 2002. – № 2 (21). – С. 23–26.

153. Природничі колекції музею К. М. Скаржинської / С. Л. Кигим, Т. К. Кондратенко // Археологічний літопис Лівобережної України. – 2002. – № 1 (11). – С. 21–24.

154. Фонд В. І. Вернадського в Полтавському краєзнавчому музеї: тематичний каталог / [укл. Кигим С. Л.]; ПКМ. – Полтава, 2002. – 40 с.

2003

155. В. І. Вернадський – дослідник ознак залізної руди на Полтавщині / С. Л. Кигим, Г. Ф. Джурка, А. А. Коваль, О. В. Паляниця // Академік В. І. Вернадський і світ у третьому тисячолітті: Всеукраїнська студентська науково-практична конференція. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2003. – С. 285–287.

156. Він першим у світі поглянув на нашу землю з космосу: Сьогодні виповнюється 140 років з дня народження В. І. Вернадського / Інтерв'ю зав. відділом природи Полтавського краєзнавчого музею С. Л. Кигим кореспонденту «Робітничої газети» В. Лисові // Робітнича газета. – 2003. – 12 березня. – С. 4.

2004

157. Унікальні експонати з фонду М. І. Гавриленка в Полтавському краєзнавчому музеї / С. Кигим // Полтавський краєзнавчий музей: зб. наук. ст. 2001–2003 рр. Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток. – Полтава: Дивосвіт, 2004. – С. 126–131.

158. Фонд М. І. Гавриленка в Полтавському краєзнавчому музеї / С. Кигим // Проблеми відтворення та охорони біорізноманіття України (До 115-ї річниці М. І. Гавриленка): матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. – Полтава, 2004. – С. 19–31.

159. Фонди видатних учених-природознавців у Полтавському краєзнавчому музеї / С. Кигим, Т. Кондратенко, О. Халимон // Полтавський краєзнавчий музей: зб. наук. ст. 2001–2003 рр. Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток. – Полтава: Дивосвіт, 2004. – С. 285–289.

2005

160. Володимир Вернадський і Полтавщина / С. Л. Кигим // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2005. – № 9. – Березень. – С. 9, 10.

161. Заповідна мережа Полтавщини / О. М. Байрак, С. Л. Кигим // Полтавщина: історичний нарис / Полтав. обл. рада; [ред. кол.: Б. В. Год, Г. П. Грибан, В. О. Пашенко та ін.]. – Полтава: Дивосвіт, 2005. – С. 524–549.

162. Найперший у світі живий пам'ятник Тарасу Шевченку росте в Полтаві / Інтерв'ю кореспондентів газети «Вечірня Полтава» Н. Діденко С. Кигим // Вечірня Полтава. – 2005. – 14 липня. – С. 12.

163. Петровський парк: історія і сьогодення / С. Л. Кигим, О. В. Халимон // Край. – 2005. – № 13. – Травень. – С. 18–19.

164. Проспект тематичної екскурсії «Заповідна природа Полтавщини» / Світлана Кигим // Полтавський краєзнавчий музей: зб. наук. ст. 2004 р. Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток / [редкол.: Ю. В. Волошин, В. Д. Годзенко, В. Є. Лобурець та ін.]; ПКМ. – Полтава: Дивосвіт, 2005. – С. 511–535.

2006

165. З історії природничого відділу Полтавського краєзнавчого музею / Світлана Кигим // Полтавський краєзнавчий музей: зб. наук. ст. 2005 р. / [редкол.: Ю. В. Волошин, В. Д. Годзенко, А. М. Киридон та ін.]; ПКМ. – Полтава: Дивосвіт, 2006. – С. 415–472.

166. З історії природоохоронного руху на Полтавщині / С. Л. Кигим // Природоохоронний рух на Полтавщині: матеріали науково-практичної конференції, 8-9 червня 2006 року. – Полтава: Верстка, 2006. – С. 9–13.

2007

167. В. І. Вернадський – дослідник ознак залізної руди на Полтавщині (До 110-ї річниці обстеження В. І. Вернадським місць знаходження залізної руди в Полтавській губернії (1897–2007 рр.) / С. Л. Кигим, Г. Ф. Джурка // Свічадо Придніпров'я: краєзнавчий альманах. – Кременчук: Християнська Зоря, 2007. – Кн. 3. – С. 35–39.

168. В. В. Докучаєв і Полтавщина: факти, документи, бібліографія / [уклад. Самородов В. М., Кигим С. Л.; наук. ред. К. М. Ситник]. – Полтава: Верстка, 2007. – 182 с.

Відгуки, рец.: **Галян Г.** Засновнику наукового ґрунтознавства присвячено / Г. Галян // Край. – 2007. – № 43. – С. 5.

Гожий А. Дорожче золота і нафти – полтавський чорнозем / А. Гожий // Трудова Полтавщина. – 2008. – 8 лютого. – С. 7.

Гожий А. Землезнавча книга Полтавщини / А. Гожий // Вечірня Полтава. – 2008. – 7 лютого. – С. 19.

Дениско Г. Полтавський чорнозем – еталон у Парижі / Г. Дениско // Молода Україна. – 2007. – 13 грудня. – С. 11.

Корнус А. О. Рецензія на наукове видання «В. В. Докучаєв і Полтавщина: факти, документи, бібліографія» (укладачі – В. М. Самородов і С. Л. Кигим) / А. О. Корнус // Вісник Полтав. держ. аграрної академії. – 2008. – № 1. – С. 206.

Хурса В. Книга кольору стиглого зерна / В. Хурса // Вернадський у Шишаках: історико-краєзнавчі нариси, дослідження. – Полтава: Полтавський літератор, 2008. – С. 206–208.

Хурса В. Кольору стиглого зерна / В. Хурса // Зоря Полтавщини. – 2009. – 21 січня. – С. 7; Теж саме // Сільське життя. – 2007. – 14 грудня. – С. 2.

169. Вовчі гори – ботанічна пам'ятка природи місцевого значення / С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України:

Полтавська область. Новосанжарський район / [авт. В. А. Андрієць, І. М. Гавриленко, А. В. Гейко та ін.]; ПКМ. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – С. 82.

170. Географічні назви Полтавської губернії, згадані у повному зібранні творів В. В. Докучаєва / В. В. Докучаєв і Полтавщина: факти, документи, бібліографія / [уклад. Самородов В. М., Кигим С. Л.; наук. ред. К. М. Ситник]. – Полтава: Верстка, 2007. – С. 93–101.

171. Життєвий вибір і творчі пошуки В. В. Докучаєва на Полтавщині / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Там само. – С. 7–22.

172. Зачепилівський ботанічний заказник місцевого значення / С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Новосанжарський район / [авт. В. А. Андрієць, І. М. Гавриленко, А. В. Гейко та ін.]; ПКМ. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – С. 66.

173. Імені першого космонавта / С. Кигим // Полтавський вісник. – 2007. – 30 березня. – С. 20.

174. Мазанка – загальнозоологічний заказник місцевого значення / С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Новосанжарський район / [авт. В. А. Андрієць, І. М. Гавриленко, А. В. Гейко та ін.]; ПКМ. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – С. 76–77.

175. Малоперещепинський ботанічний заказник – ботанічна пам'ятка природи загальнодержавного значення / С. Л. Кигим // Там само. – С. 93–94.

176. Матеріали Полтавської експедиції, представлені на виставках / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // В. В. Докучаєв і Полтавщина: факти, документи, бібліографія / [уклад. Самородов В. М., Кигим С. Л.; наук. ред. К. М. Ситник]. – Полтава: Верстка, 2007. – С. 73–76.

177. Наукові праці В. В. Докучаєва, написані на матеріалах Полтавської експедиції / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Там само. – С. 77–79.

178. Новосанжарський ландшафтний заказник місцевого значення / С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Новосанжарський район / [авт. В. А. Андрієць, І. М. Гавриленко, А. В. Гейко та ін.]; ПКМ. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – С. 12–13.

179. Парк відпочинку (парк «Перемога» – ботанічна пам'ятка природи місцевого значення) / С. Л. Кигим // Там само. – С. 12.

180. Полтавські шляхи В. В. Докучаєва / С. Л. Кигим // Край. – 2007. – № 35. – Березень. – С. 20.

181. Полтавці – відомі геологи і географи / В. М. Закалюжний, С. Л. Кигим. – Полтава, 2007. – 337 с.

182. Ревазівський – гідрологічний заказник місцевого значення / С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Новосанжарський район / [авт. В. А. Андрієць, І. М. Гавриленко, А. В. Гейко та ін.]; ПКМ. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – С. 136.

183. Рідкісні види птахів у колекції Полтавського краєзнавчого музею / С. Л. Кигим // Биологический вестник. – 2007. – Т. 11. – № 1. – С. 13–14.

184. Рудні піски – геологічна мінералого-петрографічна пам'ятка природи місцевого значення / С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Новосанжарський район / [авт. В. А. Андрієць, І. М. Гавриленко, А. В. Гейко та ін.]; ПКМ. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – С. 76.

185. Середній – загальнозоологічний заказник місцевого значення / С. Л. Кигим // Там само. – С. 150–151.

186. Сьомківщина – загальнозоологічний заказник місцевого значення / С. Л. Кигим // Там само. – С. 127.

187. Тетянин гай – ентомологічний заказник місцевого значення / С. Л. Кигим // Там само. – С. 70.

188. Учасники Полтавської експедиції В. В. Докучаєва та особи, які допомагали в її проведенні / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // В. В. Докучаєв і Полтавщина: факти, документи, бібліографія / [уклад. Самородов В. М., Кигим С. Л.; наук. ред. К. М. Ситник]. – Полтава: Верстка, 2007. – С. 80–92.

189. Фонд В. В. Докучаєва в Полтавському краєзнавчому музеї: історія створення, стан і тематичний каталог / С. Л. Кигим // Там само. – С. 101–134.

190. Шедієве – гідрологічний заказник місцевого значення / С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Новосанжарський район / [авт. В. А. Андрієць, І. М. Гавриленко, А. В. Гейко та ін.]; ПКМ. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – С. 156.

2008

191. Вернадські та Короленки: близькість родинна і духовна / С. Кигим, В. Самородов, Л. Ольховська // В. І. Вернадський і Полтавщина: факти, документи, бібліографія / [уклад. Самородов В. М., Кигим С. Л.; наук. ред. К. М. Ситник]. – Полтава: Полтавський літератор, 2008. – С. 48–56.

192. В. І. Вернадський і Полтавщина: факти, документи, бібліографія [уклад. Самородов В. М., Кигим С. Л.; наук. ред. К. М. Ситник]. – Полтава: Полтавський літератор, 2008. – 260 с.

Відгуки, рец.: **Опара М.** Від Володимира до Володимира / М. Опара // Полтавський вісник. – 2009. – 27 березня. – С. 11.

Опара М. Славна геніями науки Полтавська земля / М. Опара // Село Полтавське. – 2009. – 27 березня. – С. 13.

Соколова І. Вернадський на Полтавщині: факти і документи / І. Соколова // Зоря Полтавщини. – 2009. – 21 липня. – С. 3.

Соколова І. Духовна пам'ятка В. І. Вернадському на Полтавщині / І. Соколова // Вісник Полтав. держ. аграрної академії. – 2009. – № 2. – С. 163–164.

193. Вчення В. І. Вернадського про живу речовину – витоки всіх екологічних засад і наук про Землю / С. Кигим // До чистих джерел Пирятинського краю: матеріали екологічної науково-практичної конференції, присвяченої 145-річчю від дня народження академіка В. І. Вернадського. 16 травня 2008 р., с. Березова Рудка. – Полтава: Полтавський літератор, 2008. – С. 20–23.

194. Дорогоцінний земський музей у Полтаві. До 145-річчя від дня народження Володимира Вернадського / С. Кигим // Зоря Полтавщини. – 2008. – 19 березня. – С. 2.

195. До родоводу В. І. Вернадського / С. Кигим // В. І. Вернадський і Полтавщина: факти, документи, бібліографія [уклад. Самородов В. М., Кигим С. Л.; наук. ред. К. М. Ситник]. – Полтава: Полтавський літератор, 2008. – С. 29–40.

196. Найкращий пам'ятник велетню науки / С. Кигим // Зоря Полтавщини. – 2008. – 10 вересня. – С. 2.

197. Орнітологічна колекція Полтавського краєзнавчого музею / С. Кигим // Полтавський краєзнавчий музей: зб. наук. ст. Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток. / [редкол.: Ю. В. Волошин, В. Д. Годзенко, А. М. Киридон та ін.]; ПКМ. – Полтава: Дивосвіт, 2008. – Вип. IV. – Кн. 1. – С. 46–130.

198. Приїжджаючи на Полтавщину Володимир Вернадський вивчав ґрунти і ... українську мову / В. Самородов, С. Кигим // Вечірня Полтава. – 2008. – 13 березня. – С. 5.

199. Вернадський В. И. О результатах раскопок в с. Гонцы Лубенского уезда и материалы к ней 1914–1915 / Публікація, текстологічна та археографічна обробка тексту, примітки С. Кигим, І. Гавриленко // В. І. Вернадський і Полтавщина: факти, документи, бібліографія [уклад. Самородов В. М., Кигим С. Л.; наук. ред. К. М. Ситник]. – Полтава: Полтавський літератор, 2008. – С. 108–124.

200. Листування В. І. Вернадського з питання розкопок Гінцівської пізньопалеолітичної стоянки / Публікація, текстологічна обробка та примітки С. Кигим // Там само. – С. 144–150.

201. Участь Володимира Вернадського в дослідженнях Гінцівської пізньопалеолітичної стоянки / І. Гавриленко, С. Кигим // Там само. – С. 125–143.

202. Фонд В. І. Вернадського в Полтавському краєзнавчому музеї: розбудова, стан та тематичний каталог / С. Кигим // Там само. – С. 160–217.

203. Штрихи до полтавського портрета академіка Володимира Вернадського / В. Самородов, С. Кигим // Там само. – С. 8–28.

2009

204. В. І. Вернадський та В. Г. Короленко: спільність генетична і духовна / С. Кигим, В. Самородов, Л. Ольховська // VII Королівські читання: зб. наук. пр. – Полтава: ПДПУ ім. В. Г. Короленка, 2009 – С. 27–34.

205. Володимир Вернадський та Володимир Короленко брати по крові та духу / С. Кигим, В. Самородов, Л. Ольховська // Вечірня Полтава. – 2009. – 3 червня. – С. 6.

206. Заповідні Гоголівські місця на Полтавщині / С. Кигим // Край. – 2009. – № 59 (65). – Березень. – С. 18–20.

207. Заповідні об'єкти зеленої зони Полтави / С. Л. Кигим // Стежинами заповідних парків Полтавщини. Екскурс в історію та сьогодення / [за ред. О. М. Байрак]. – Полтава: Верстка, 2009. – С. 132–140.

Відгуки: **Жовнір Н.** Уперше в Україні видано книгу з описами маршрутів екскурсій заповідними парками. Це зробили полтавці / Н. Жовнір // *Вечірня Полтава*. – 2010. – 10 лютого. – С. 11.

Соколова І. Стежинами парків Полтавщини / І. Соколова // *Зоря Полтавщини*. – 2010. – 10 березня. – С. 3.

208. Микола Гавриленко. Літопис життя і творчості «працюючого натураліста» / С. Кигим, В. Самородов // *Природознавець Микола Гавриленко: епоха та пам'ять* / [укладачі Самородов В. М., Кигим С. Л.; наук. ред. М. В. Гриньова]. – Полтава, 2009. – С. 8–22.

209. Природознавець Микола Гавриленко: епоха та пам'ять / [укладачі Самородов В. М., Кигим С. Л.; наук. ред. М. В. Гриньова]. – Полтава, 2009. – 203 с.

Відгуки, рец.: **Васевич А.** «Природознавець Микола Гавриленко: епоха та пам'ять» / А. Васевич // *Зоря Полтавщини*. – 2010. – 12 лютого. – С. 15.

Грубич Л. Захисник Парасоцького лісу / Л. Грубич // *Трудова слава*. – 2010. – 26 березня. – С. 2.

Соколова І. М. Рецензія на книгу «Природознавець Микола Гавриленко: епоха та пам'ять» / І. М. Соколова // *Вісник Полтав. держ. аграрної академії*. – 2010. – № 3. – С. 206.

Фесенко Г. З повагою та шанобливістю до вчителя і дослідника / Г. Фесенко // *Вестник зоології*. – 2012. – С. 189–190.

210. Гавриленко М. [Спогади про основоположника Полтавського краєзнавчого музею Докучаєва В. В.] / Публікація, текстологічна обробка та примітки С. Кигим // *Природознавець Микола Гавриленко: епоха та пам'ять* / [укладачі Самородов В. М., Кигим С. Л.; наук. ред. М. В. Гриньова]. – Полтава, 2009. – С. 81–83.

211. Світовий сіяч живого ґрунту / С. Л. Кигим // *Решетилівський вісник*. – 2009. – 24 жовтня. – С. 4.

212. Фонд М. І. Гавриленка в Полтавському краєзнавчому музеї: історія створення, стан та тематичний каталог / С. Кигим // *Природознавець Микола Гавриленко: епоха та пам'ять* / [укладачі Самородов В. М., Кигим С. Л.; наук. ред. М. В. Гриньова]. – Полтава, 2009. – С. 144–161.

2010

213. Наукова спадщина видатних ботаніків – викладачів Полтавського педагогічного інституту в Полтавському краєзнавчому музеї / С. Л. Кигим // *Біорізноманіття. Теорія, практика та мето-*

дичні аспекти вивчення у загальноосвітній та вищій школі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (присвячена пам'яті видатних вчених-ботаніків, які працювали в ПДПУ ім. В. Г. Короленка: Р. В. Ганжі, І. М. Голубинського, Ф. К. Курінного, П. Є. Сосіна) / [за ред. М. В. Гриньової]. – Полтава: Друкарська майстерня, 2010. – С. 21–25.

214. Природоохоронна діяльність М. І. Гавриленка / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Методика викладання природничих дисциплін у вищій школі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. XVII Каришинські читання. Полтава, 27–28 травня 2010 р. / ПНПУ імені В. Г. Короленка; [за ред. проф. М. В. Гриньової]. – Полтава: Астрая, 2010. – С. 10–11.

215. 115 років від дня народження видатного ботаніка, міколога і талановитого викладача Павла Євграфовича Сосіна / С. Кигим // Край. – 2010. – № 73. – Травень. – С. 22.

2011

216. До славного ювілею разом із музейниками / С. Л. Кигим // Зізнання і визнання. Віктор Самородов: збірка статей / [укладачі: О. М. Байрак, Г. П. Грибан]. – Полтава: Дивосвіт, 2011. – С. 64–67.

217. На віковім шляху від альфи до омеги. Полтавському краєзнавчому музею виповнилось 120 років / С. Л. Кигим, В. М. Самородов // Світ довкілля. – 2011. – № 20. – Грудень. – С. 10–11.

218. Перший відомий фотопортрет С. О. Іллічевського: історія пошуку та опис / С. Кигим // Полтавський краєзнавчий музей: зб. наук. ст. Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток / [редкол.: Ю. В. Волошин, А. М. Киридон, В. О. Мокляк та ін.]; ПКМ. – Полтава: Дивосвіт, 2011. – Вип. VI. – С. 299–305.

219. Присвячено засновнику сільськогосподарської дослідної справи Третьякову Сергію Федоровичу / С. Л. Кигим // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2011. – № 3. – С. 194–195.

220. Вернадский В. И. Заметка о Полтавском музее / Публ. С. Л. Кигим // Володимир Іванович Вернадський і Україна: вибрані праці / НАН України; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського; Ін-т історії України; Коміс. НАН України з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського; [ред. кол.: А. Г. Загородній, О. С. Онищенко

(гол.), В. А. Смолій та ін.; уклад. О. С. Онищенко, В. М. Даниленко, Л. А. Дубровіна та ін.]. – К., 2011. – Т. 1. – Кн. 2. – С. 115–116.

221. Вернадский В. И. О результатах раскопок в с. Гонцы Лубенского уезд / Публ. І. М. Гавриленко, С. Л. Кигим // Там само. – С. 117–128.

222. Вернадский В. И. [Программа деятельности Полтавского общества (кружка) любителей природы] / Публ. С. Л. Кигим // Там само. – С. 112.

223. Вернадский В. И. Устав Полтавского общества любителей природы / Публ. С. Л. Кигим // Там само. – С. 113–114.

224. Участие В. И. Вернадского в исследованиях поселения палеолитического человека в Гонцах / И. Н. Гавриленко, С. Л. Кигим // Биосфера. Междисциплинарный научный и прикладной журнал по проблемам познания и сохранения биосферы и использования её ресурсов. – Санкт-Петербург, 2011. – Т. 3. – № 2. – С. 276–293.

225. Ювілей визнаного вченого, педагога і краєзнавця / С. Л. Кигим // Край. – 2011. – № 88. – Серпень. – С. 20–21.

226. 165 років від дня народження видатного натураліста, геніального мислителя В. В. Докучаєва / С. Кигим // Край. – 2011. – № 82. – Лютий. – С. 20–21.

2012

227. Маловідоме про шишацьке оточення В. І. Вернадського / С. Л. Кигим // Полтавський краєзнавчий музей: зб. наук. ст. Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток / [редкол.: Ю. В. Волошин, А. М. Киридон, В. О. Мокляк та ін.]; ПКМ. – Полтава: Дивосвіт, 2012. – Вип. VII. – С. 428–437.

2013

228. В. І. Вернадський та В. Г. Короленко: видатні сучасники, родичі та однодумці / В. Самородов, С. Кигим, Л. Ольховська // Принадність Вашого слова та імені безмежна у часі (до 160-річчя від дня народження В. Г. Короленка): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (з міжнародною участю). – Полтава, 2013. – С. 95–103.

229. В. І. Вернадський та В. Г. Короленко: невідомі сторінки родоводу / В. М. Самородов, С. Л. Кигим, Л. В. Ольховська // Біо-

різноманіття України в світлі ноосферної концепції академіка В. І. Вернадського: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / [за заг. ред. проф. М. В. Гриньової]. – Полтава: Астрая, 2013. – С. 22–27.

230. В. І. Вернадський та В. Г. Короленко: у поєднанні доль і поглядів / В. М. Самородов, С. Л. Кигим, Л. В. Ольховська; [за заг. ред. В. М. Самородова]. – Полтава: РВВ ПДАА, 2013. – 60 с.

Відгуки: **Проць Я.** Про генеологічний сюрприз України / Проць // Нова година. – 2013. – 3 квітня. – С. 5.

Хурса В. Маленька книга великої цінності / В. Хурса // Нова газета по-полтавськи. – 2013. – 10 квітня. – С. 7.

Хурса В. Маленька книжечка – великий скарб / В. Хурса // Сільське життя. – 2013. – 12 квітня. – С. 5.

231. Володимир Вернадський: до слави Полтави причетний / В. Самородов, С. Кигим // Вечірня Полтава. – 2013. – 13 березня. – С. 1, 6.

232. Володимир Вернадський: з Полтавою пов'язаний навечно / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Нова газета по-полтавськи. – 2013. – 7 лютого – 5 березня. – С. 5.

233. Володимир Вернадський та Володимир Короленко: паралелі родоводу та життя / В. Самородов, С. Кигим, Л. Ольховська // Край. – 2013. – № 115. – Листопад. – С. 9, 10.

234. Володимир Вернадський та Володимир Короленко: паралелі родоводу та життя / В. М. Самородов, С. Л. Кигим, Л. В. Ольховська // АгроЕко, 2013. – 26 липня. – С. 7.

235. Володимир Вернадський та Володимир Короленко: паралелі родоводу та життя / В. М. Самородов, С. Л. Кигим, Л. В. Ольховська // Наукові записки Полтавського літературно-меморіального музею В. Г. Короленка. – Полтава: Дивосвіт, 2013. – Вип. 2. – С. 139–150.

236. Дивні генеологічні сюрпризи родоводу В. І. Вернадського та В. Г. Короленка / В. Самородов, С. Кигим, Л. Ольховська // Край. – 2013. – № 107. – Березень. – С. 11–13.

237. На пути к ноосфере / С. Л. Кигим // Ноосфера. Журнал Неправительственного экологического Фонда имени В. И. Вернадского. – 2013. – № 3. – С. 66–71.

238. На шляху до ноосфери / С. Л. Кигим // Світ довкілля. Кременчуцький міський екологічний бюлетень. – 2013. – Вип. 24. – Березень. – С. 27.

239. Полтавські віхи біографії В. І. Вернадського / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Історія освіти, науки і техніки в Україні: мат-ли VII Всеукр. конф. молод. учен. та спеціал., 21 травня 2013 р., м. Київ / НААН; ННСГБ; [редкол: В. А. Вергунов (гол.), О. Є. Тарабрін, Ю. А. Горбань та ін.]. – К.: ФОП Корзун Д. Ю., 2013. – С. 22–26.

240. Полтавські сторінки життя і творчості Володимира Вернадського / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Краєзнавство. – 2013. – № 2. – С. 153–159.

241. Полтавські штрихи біографії Володимира Вернадського / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Світ довкілля. Кременчуцький міський екологічний бюлетень. – 2013. – Вип. 24. – Березень. – С. 25–26.

242. Полтавщина в життєвому просторі Володимира Вернадського / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Біорізноманіття України в світлі ноосферної концепції академіка В. І. Вернадського: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / [за заг. ред. проф. М. В. Гриньової]. – Полтава: Астроя, 2013. – С. 27–30.

243. Професійне зростання Володимира Вернадського на Полтавщині / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Село Полтавське. – 2013. – 14 березня. – С. 13.

244. Родючість полтавських чорноземів: 120 – річна ретроспектива / В. В. Никифоров, Т. М. Алексєєва, Т. В. Пашенко, В. І. Старченко, С. Л. Кигим, О. В. Халимон, О. О. Вільмовська // Ідеї академіка В. І. Вернадського та проблеми сталого розвитку регіонів. XV Міжнародна науково-практична конференція: матеріали. – Кременчук: КрНУ імені Михайла Остроградського, 2013. – С. 4–7.

245. Споріднені долі геніїв / В. М. Самородов, С. Л. Кигим, Л. В. Ольховська // Зоря Полтавщини. – 2013. – 12 березня. – С. 5.

246. У світі В. В. Докучаєва: епізоди полтавської наукової біографії / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Матеріали Міжнародного науково-практичного семінару, присвяченого 130-річчю виходу книги професора В. В. Докучаєва «Російський чорнозем» і появи сільськогосподарської дослідної справи як галузі знань. м. Київ, 10 грудня 2013 р. – К.: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. – С. 119–120.

247. Шлях творчий та славний: науково-організаційна діяльність Володимира Вернадського на Полтавщині / В. М. Са-

мородов, С. Л. Кигим, Л. В. Ольховська // Збірник матеріалів Міжнародної наукової конференції «Вчення В. І. Вернадського і сучасність», присвячений 150-річчю від дня народження академіка В. І. Вернадського, 27-29 травня 2013 року. – Полтава, 2013. – С. 132–136.

2014

248. Вертаючись до витоків: 100 років дачі Вернадського на Бутові горі [закінчення] / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Нова година. – 2014. – 20 серпня. – С. 6.

249. Вертаючись до витоків: 100 років дачі Вернадського на Бутові горі [початок] / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Нова година. – 2014. – 6 серпня. – С. 6.

250. Вертаючись до витоків: 100 років дачі Вернадського на Бутові горі [продовження] / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Нова година. – 2014. – 13 серпня. – С. 6.

251. Гавриленко Микола Іванович / С. Л. Кигим, В. М. Самородов // Географічна освіта в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка: історія в особах, 1914–2014 роки: зб. ст. регіональної наукової конференції, 11 квітня 2014 року / [за ред. Л. М. Булави]; ПНПУ ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2014. – С. 21–27.

252. Головний силует життя Володимира Вернадського на Полтавщині: до 100-річчя дачі вченого під Шишаками / В. Самородов, С. Кигим // Вечірня Полтава. – 2014. – 1 жовтня. – С. 6.

253. Гора Пивиха – ландшафтний заказник місцевого значення / Н. О. Стецюк, С. Л. Кигим, О. О. Шиян // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Глобинський район / В. А. Андрієць, О. М. Білик, І. М. Гавриленко та ін.; [упорядн., наук. ред. В. О. Мокляк]; УК ПОДА; ЦОДПА; ПКМ імені Василя Кричевського. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2014. – С. 146–148.

254. Діяльність перших завідувачів Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського та Полтавська державна сільськогосподарська станція імені М. І. Вавилова / С. Л. Кигим // 130 років служіння науці: зб. наук. пр., присвячених 130-річчю з дня заснування Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції імені М. І. Вавилова. – Полтава, 2014. – С. 62–66.

255. Ковил-гора Володимира Вернадського / В. Самородов, С. Кигим // Зоря Полтавщини. – 2014. – 4 – 7 жовтня. – С. 5.

256. Листування шишаччанина Л. Т. Сердюка з родиною Вернадських / С. Кигим, В. Самородов // Полтавський краєзнавчий музей: зб. наук. ст. Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток / [редкол.: Ю. В. Волошин, А. М. Киридон, В. О. Мокляк та ін.]; ПКМ імені Василя Кричевського. – Полтава: Дивосвіт, 2014. – Вип. IX. – С. 447–454.

257. Микола Ніколаєв – життя у царині природознавства та освіти / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Теоретичні та прикладні аспекти розвитку природничих дисциплін / ПНПУ ім. В. Г. Короленка; [за ред. М. В. Гриньової]. – Полтава: Друкарська майстерня, 2014. – С. 24–30.

258. М. Ф. Ніколаєв (1882–1941?) – музейник, освітянин, один з організаторів природоохоронної справи / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Історія освіти, науки і техніки в Україні: матеріали ІХ Всеукр. конф. молодих учених та спеціалістів, 22 травня 2014 р., м. Київ / НААН; ННСГБ; Полтав. держ. с.-г. досл. станція ім. М. І. Вавилова Ін-ту свинарства і агропром. виробництва НААН та ін.; [редкол.: В. А. Вергунов, Х. М. Піпан, І. М. Савеленко та ін.]. – К.: ФОП Корзун Д. Ю., 2014. – С. 133–137.

259. Научное наследие В. В. Докучаева в Полтавском краеведческом музее имени Василия Кричевского: сохранение, развитие, популяризация / С. Л. Кигим, Е. А. Вильмовская // Материалы по изучению русских почв: сб. науч. докл. / [под ред. Б. Ф. Опариной]. – СПб.: Изд-во СПб. ун-та, 2014. – Вып. 8 (35). – С. 37–38.

260. Ніколаєв Микола Федорович / С. Л. Кигим, В. М. Самородов // Географічна освіта в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка: історія в особах, 1914–2014 роки: зб. ст. регіональної наукової конференції, 11 квітня 2014 року / [за ред. Л. М. Булави]; ПНПУ ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2014. – С. 50–56.

261. Псільський – ландшафтний заказник місцевого значення / Н. О. Стецюк, С. Л. Кигим / Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Глобинський район / В. А. Андриєць, О. М. Білик, І. М. Гавриленко та ін.; [упорядн., наук. ред. В. О. Мокляк]; УК ПОДА; ЦОДПА; ПКМ імені Василя Кричевського. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2014. – С. 188–189.

262. Самовідданий натураліст та музейник: до 125-річчя від дня народження Миколи Івановича Гавриленка [закінчення] / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Нова година. – 2014. – 11 червня. – С. 6.

263. Самовідданий натураліст та музейник: до 125-річчя від дня народження Миколи Івановича Гавриленка [початок] / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Нова година. – 2014. – 4 червня. – С. 6.

264. Сулинський – ландшафтний заказник загальнодержавного значення / Н. О. Стецюк, С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Глобинський район / В. А. Андрієць, О. М. Білик, І. М. Гавриленко та ін.; [упорядн., наук. ред. В. О. Мокляк]; УК ПОДА; ЦОДПА; ПКМ імені Василя Кричевського. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2014. – С. 327–328.

265. Там, де виникав новий світогляд: до 100-річчя дачі вченого під Шишаками / В. Самородов, С. Кигим // Край. – 2014. – № 121. – Травень. – С. 19–22.

266. Це гут черпав Вернадський творчі сили. До 100 річчя дачі вченого під Шишаками / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Агро-Еко. – 2014. – 16 травня. – С. 6–7.

267. Шишацька хроніка В. І. Вернадського / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Біорізноманіття України в світлі ноосферної концепції академіка В. І. Вернадського: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / [за заг. ред. проф. М. В. Грицькової]. – Полтава: Астроя, 2014. – С. 4–11.

2015

268. Адресно-архітектурні компоненти Полтавського товариства сільського господарства / С. Л. Кигим // Історія освіти, науки і техніки в Україні: зб. доп. на пленар. засіданні та вист. переможців X Всеукр. конф. мол. учених та спеціалістів, присвяч. 150-річчю з часу засн. Полтав. т-ва с. г., Київ, 28 трав. 2015 р. / НААН України; Нац. наук. с.-г. б-ка НААН; ПДАА та ін.; [уклад. В. А. Вергунов, О.П. Анікіна, А.С. Білоцерківська; наук. ред. В. А. Вергунов]. – Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2015. – С. 57–63.

269. Видатні полтавці – аматори садівництва / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Зоря Полтавщини. – 2015. – 30 жовтня. – С. 8.

270. Інтелектуальний центр аграрної губернії: 150 років Полтавському сільськогосподарському товариству / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // АгроЕко. – 2015. – 25 червня. – С. 4.

271. Киндинів сад – комплексна пам'ятка природи місцевого значення / Н. О. Стецюк, С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Оржицький район / В. А. Андрієць, В. І. Боровський, В. М. Верещака та ін.; [упоряд., наук. ред. та передм. В. О. Мокляк]; УК ПОДА; ЦОДПА; ПКМ імені Василя Кричевського. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2015. – С. 260–261.

272. Мясоедов, Скліфосовський, Курдюмов... та їх садівничі уподобання / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Край. – 2015. – № 140. – Грудень. – С. 14–15.

273. Нові сторінки з історії Полтавського краєзнавчого музею: повертаючись через сторіччя / С. Кигим // Полтавський краєзнавчий музей. Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток: зб. наук. ст. / [редкол.: Ю. В. Волошин, А. М. Киридон, В. О. Мокляк та ін.]; ПКМ імені Василя Кричевського. – Полтава: Дивосвіт, 2015. – Вип. X. – С. 370–377.

274. Полтавське сільськогосподарське товариство (1865–1920): історія, звичаї, першопостаті / В. М. Самородов, С. Л. Кигим; [наук. ред. В. М. Самородов]. – Полтава: Дивосвіт, 2015. – 160 с.

Відгуки, рец.: **Козлов А. В.** Подарунок Хорольському ботанічному саду / А. В. Козлов // Вісті Хорольщини. – 2016. – 19 лютого. – С. 6.

Козюра І. Важливі сторінки аграрної історії Посульського краю / І. Козюра, В. Козюра // Лубенщина. – 2015. – 26 грудня. – С. 9.

Проць Я. Хто завіз сементалок на Полтавщину? Про це та інше в цікавій книзі / Я. Проць // Нова година. – 2016. – 20 січня. – С. 6.

Сақун В. Свято однієї книги зі слъозами на очах / В. Сақун // Вечірня Полтава. – 2015. – 9 грудня. – С. 12.

Соколова І. М. Докладно, обґрунтовано, вчасно / І. М. Соколова // Вісник Полтав. держ. аграрної академії. – 2016. – № 3. – С. 114–115.

275. Полтавське сільськогосподарське товариство (1865–1920? рр.): історичний поступ та віхові звершення / С. Л. Кигим, В. М. Самородов // Історія освіти, науки і техніки в Україні: матеріали X Всеукр. конф. мол. учених та спеціалістів, присвяч. 150-річчю з часу засн. Полтавського т-ва с. г., 28 трав. 2015 р.,

м. Київ / НААН України; Нац. наук. с.-г. б-ка НААН; Полтав. держ. аграр. акад. та ін.; [редкол.: В. А. Вергунов, О. П. Анікіна, А. С. Білоцерківська та ін.]. – Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2015. – С. 27–36.

276. Полтавське сільськогосподарське товариство: гортаючи сторінки 150-річної історії / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Край. – 2015. – № 135. – Липень. – С. 11–13.

277. Попенківський – гідрологічний заказник місцевого значення / Н. О. Стецюк, С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Козельщинський район / В. А. Андрієць, М. О. Авдеева, І. О. Ворона та ін.; [упоряд., наук. ред. В. О. Мокляк; передм. В. О. Мокляк, О. Б. Супруненко]; УК ПОДА; ЦОДПА; ПКМ імені Василя Кричевського. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2015. – С. 370–371.

278. Псільський – ландшафтний заказник місцевого значення / Н. О. Стецюк, С. Л. Кигим // Там само. – С. 310–311.

279. Тарасенківський – ентомологічний заказник місцевого значення / Н. О. Стецюк, С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Оржицький район / В. А. Андрієць, В. І. Боровський, В. М. Верещака та ін.; [упоряд., наук. ред. та передм. В. О. Мокляк]; УК ПОДА; ЦОДПА; ПКМ імені Василя Кричевського. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2015. – С. 245–246.

2016

280. Василь Докучаєв та Полтавщина: від минулого до сьогодення [закінчення] / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Нова година. – 2016. – 9 – 15 березня. – С. 6.

281. Василь Докучаєв та Полтавщина: від минулого до сьогодення [початок] / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Нова година. – 2016. – 24 лютого – 1 березня. – С. 6.

282. Василь Докучаєв та Полтавщина: від минулого до сьогодення [продовження] / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Нова година. – 2016. – 2 – 8 березня. – С. 6.

283. Визначні постаті часоплину головного музею Полтавщини [закінчення] / В. Самородов, С. Кигим // Зоря Полтавщини. – 2016. – 11 жовтня. – С. 3.

284. Визначні постаті часопису головного музею Полтавщини [початок] / В. Самородов, С. Кигим // Зоря Полтавщини. – 2016. – 4 жовтня. – С. 3.

285. Михайло Олеховський – гідний послідовник ідей В. В. Докучаєва і В. І. Вернадського у дослідженні природи Полтавщини / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Професор С. Л. Франкфурт (1866–1954) – видатний вчений-агробіолог, один із дієвих організаторів академічної науки в Україні (до 150-річчя від дня народження): матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 18 листоп. 2016 р. / НААН України; Нац. наук. с.-г. б-ка НААН; Миронівський ін-т пшениці ім. В. М. Ремесла та ін.; [уклад. В. А. Вергунов, О. А. Демидов, А. С. Білоцерківська та ін.; редкол.: В. А. Вергунов (голова) та ін.]. – К.: ТОВ «Наш формат», 2016. – Ч. 2. – С. 74–76.

286. Полтавщина в житті та науковій діяльності В. В. Докучаєва / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // АгроЕко. – 2016. – 2 березня. – С. 3, 4.

287. Постаті природознавства та музейництва Полтавщини (XIX – XX ст.) / В. М. Самородов, С. Л. Кигим / [за наук. ред. В. М. Самородова]. – Полтава: Дивосвіт, 2016. – 144 с.

Рец., відгуки: **Власенко І.** Книга виплекана життям / І. Власенко, М. Федорова // Вісник Полтав. держ. аграрної академії. – 2017. – № 1–2. – С. 180–181.

Власенко І. Ученим, музейникам, першовідкривачам... / І. Власенко // Вечірня Полтава. – 2016. – 16 листопада. – С. 2.

Золотайко Г. Першопрохідці музейництва Полтавщини / Г. Золотайко // Трудова слава. – 2016. – 9 грудня. – С. 5.

Мельник В. І. Самородов В. М., Кигим С. Л. «Постаті природознавства та музейництва Полтавщини (XIX–XX ст.)» – Полтава: Дивосвіт, 2016. – 144 с. / В. І. Мельник. // Інтродукція рослин. – 2016. – № 4. – С. 100.

Пістоленко І. О. Між часом, природознавством та історією / І. О. Пістоленко // Біологія та екологія. – 2016. – Т. 2. – № 2. – С. 108–110.

Шевера Я. Перші подвижники музейної справи на Полтавщині. Рецензія на видання В. Самородова та С. Кигим «Постаті природознавства та музейництва Полтавщини (XIX–XX ст.)» / Я. Шевера, С. Клименко // Вісник Національного науково-природничого музею. – 2017. – Т. 15. – С. 144–146.

288. «Балка Мангаревщина» – ландшафтний заказник місцевого значення / Н. О. Стецюк, С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Чорнухинський район / В. А. Андрієць, І. Ю. Биков, С. І. Бочарова та ін.; [упоряд. В. О. Мокляк; наук. ред. та вступ. ст. В. О. Мокляк; В. В. Приймак, О. Б. Супруненко, І. Ю. Биков]; УК ПОДА; ЦОДПА; ПКМ ім. Василя Кричевського. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2017. – С. 127–128.

289. Бутова гора – геологічна пам'ятка природи місцевого значення / Н. О. Стецюк, С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Шишацький район / В. А. Андрієць, С. І. Бочарова, Н. А. Вовк та ін.; [упоряд., наук. ред. В. О. Мокляк; передм. В. О. Мокляк, О. Б. Супруненко]; УК ПОДА; ЦОДПА; ПКМ імені Василя Кричевського. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2017. – С. 85–86

290. Валентин Ніколаєв (1889–1973): життєпис людини великої ерудиції / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Історія освіти, науки і техніки в Україні: матеріали XII Міжнар. конф. мол. учених та спеціалістів, присвяч. 100-річчю від дня створення ННСГБ НААН, Київ, 19 травня 2017 р. / НААН України; Нац. наук. с.-г. б-ка НААН; Рада молодих вчених НААН та ін.; [уклад. В. А. Вергунов, А. С. Білоцерківська, М. М. Давиденко; редкол.: В. А. Вергунов (голова) та ін.]. – К.: ТОВ «Центр поліграфії «КОМПРИНТ», 2017. – С. 172–175.

291. Історіографічні контури Полтавського Товариства любителів природи / С. Кигим, В. Самородов, Л. Чеботарьова // Полтавщина в Українській революції 1917–1921 рр.: зб. наук. ст. / УК ПОДА; ПКМ імені Василя Кричевського; [ред. кол.: Л. Л. Бабенко, В. В. Вождаєнко, В. О. Мокляк (наук. ред.), О. Б. Супруненко (відп. ред.) та ін.]. – Полтава: Дивосвіт, 2017. – С. 50–54.

292. Короленкова дача – ландшафтний заказник загальнодержавного значення / Н. О. Стецюк, С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Шишацький район / В. А. Андрієць, С. І. Бочарова, Н. А. Вовк та ін.; [упоряд., наук. ред. В. О. Мокляк; передм. В. О. Мокляк, О. Б. Супруненко]; УК ПОДА; ЦОДПА; ПКМ імені Василя Кричевського. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2017. – С. 205–206.

293. Михайло Рудинський і Валентин Ніколаєв / С. Л. Кигим, В. М. Самородов // Край. – 2017. – № 164. – Грудень. – С. 10–11.

294. Михайло Рудинський та Валентин Ніколаєв: фрагменти спільної пам'яті / С. Л. Кигим, В. М. Самородов // Михайло Рудинський і Полтавський музей: зб. наук. пр. / [редкол.: Бабенко Л. Л., Ковальова І. Ф., Супруненко О. Б. (відп. ред.) та ін.]; УК ПОДА; ЦОДПА; ПХМ (галерея мистецтв) імені Миколи Ярошенка; ПКМ імені Василя Кричевського. – Полтава: Дивосвіт, 2017. – С. 31–35: фото.

295. Ніколаєв Валентин Федорович (1889–1974): бібліограф. покажчик наук. праць за 1915–1993 рр. / НААН України; ННСГБ; ПДАА; ПКМ ім. Василя Кричевського та ін.; [уклад. В. М. Самородов, С. Л. Кигим, В. А. Вергунов, С. В. Нижник; наук. ред. В. А. Вергунов]. – Полтава: Дивосвіт, 2017. – 472 с., 12 с. вкл.: фото. – (Сер. «Бібліографія вчених-аграріїв»; кн. 68).

Відгук, рец.: **Зуб І.** Гладіолуси від В. Ф. Ніколаєва / І. Зуб // Уманська зоря. – 2017. – 24 лютого. – С. 8.

Красовський В. В. Рецензія на книгу «Ніколаєв Валентин Федорович (1889–1974): бібліографічний покажчик наукових праць за 1915–1993 роки» / В. В. Красовський // Вісник Полтав. держ. аграрної академії. – 2018. – № 2. – С. 198–199.

Чорна Г. А. Багатогранні надбання українського вченого-природознавця В. Ф. Ніколаєва / Г. А. Чорна // Біологія та екологія. – 2018. – Т. 4. – № 1. – С. 211–213.

296. Петрографічні і мінералогічні матеріали фірми «Krantz in Vonn» (Німеччина) у музейній збірці К. М. Скаржинської / С. Л. Кигим, Л. В. Чеботарьова, В. І. Старченко // Старожитності Посулля. Пам'яті С. К. Кульжинського (1867–1943): зб. наук. пр. / Центр пам'яткозн. НАН України і УТОПІК; ЦОДПА; Управл. культури і мистецтв виконкому Лубен. міськради; Лубен. краєзн. музей [відп. ред. О. Б. Супруненко; редкол.: С. О. Біляєва, І. Ф. Ковальова, І. М. Кулатова та ін.]. – К.: Центр пам'яткозн. НАН України та УТОПІК, 2017. – С. 75–82.

297. «Піско-Удайський» – гідрологічний заказник місцевого значення / Н. О. Стецюк, С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Чорнухинський район / В. А. Андрієць, І. Ю. Биков, С. І. Бочарова та ін.; [упоряд. В. О. Мокляк; наук. ред. та вступ. ст. В. О. Мокляк; В. В. Приймак, О. Б. Супруненко, І. Ю. Биков]; УК ПОДА; ЦОДПА; ПКМ ім. Василя Кричевського. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2017. – С. 256–257.

298. Полтавщина в жизни и научной деятельности В. В. Докучаева / С. Л. Кигим, В. Н. Самородов // История наук о Земле: коллективная монография. Вып. 6 / [под ред. В. А. Снытко, В. А. Широковой, ред.-сост. В. М. Савенкова, Н. А. Озерова]. – М.: ООО «Акколить», 2017. – С. 167–172.

299. Природно-заповідна мережа Хорольського району як складова регіональної екомережі Полтавщини / Л. В. Чеботарьова, С. Л. Кигим, О. В. Халимон // Хорольщина: від давнини до сьогодення: зб. наук. пр. та мат-лів конф. / [ред. кол.: Н. О. Гаврилюк, Л. О. Гріффен, А. М. Івахненко та ін.; О. Б. Супруненко (відп. ред.)]; ЦП НАН України і УТОПІК; УК ПОДА; ЦОДПА; ПКМ імені Василя Кричевського; Хорол. район. краєзн. музей. – Київ, Полтава: ЦП НАНУ і УТОПІК, 2017. – С. 14–18.

300. Світло постаті академіка Володимира Вернадського / В. Самородов, С. Кигим // Вечірня Полтава. – 2017. – 25 жовтня. – С.11.

301. Універсальний талант ботаніка Валентина Ніколаєва (1889–1974) / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Біорізноманіття: теорія, практика, та методичні аспекти вивчення у загальноосвітній та вищій школі: наук. конф., присвячена 80-річчю з дня заснування кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (2–3 листопада 2017 р., м. Полтава): матеріали Всеукр. наук.–практ. конф. – Полтава, 2017. – С. 42–49.

2018

302. Безцінне дітище Володимира Вернадського в Полтаві / С. Кигим, В. Самородов // Зоря Полтавщини. – 16 березня. – С. 13.

303. Більське джерело / Л. А. Охріменко, С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Котелевський район / [упорядк., ред., підг. до друку О. Б. Супруненко; вступ. ст. А. М. Скирди, О. Б. Супруненка, О. В. Халимон, І. Ю. Бикова.; авт. ст.: М. О. Авдеева, В. А. Андрієць, І. Ю. Биков та ін.]. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2018. – С. 303.

304. Викладачеві, науковцю, вернадисту / С. Л. Кигим // Григорій Федорович Джурка: біобібліогр. покажч.: до 75-річчя від дня народження / [упоряд.: В. В. Орехова, С.І. Козіна; за ред.

М. І. Степаненка]. – Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2018. – С. 29–30: фото.

305. В. І. Вернадський та В. Г. Короленко: у поєднанні доль і поглядів / В. М. Самородов, С. Л. Кигим, Л. В. Ольховська; [за заг. ред. В.М. Самородова]. – 2-ге видання, доповн. та уточн. – Полтава: ФОП Говоров С. В., 2018. – 72 с.

Рец., відгук: **Нестуля Л.** Володимир Вернадський і Володимир Короленко: в славетній долі поєднались / Л. Нестуля // Біологія та екологія. – 2019. – Т. 5. – № 1. – С. 182–184.

Прасольченко Н. Полтавські науковці підготували нове дослідження про Вернадського та Короленка / Н. Прасольченко // Сільське життя. – 2019. – 1 лютого. – С. 1.

306. До 100-річчя створення В. І. Вернадським Полтавського товариства любителів природи / С. Кигим, Л. Чеботарьова, В. Самородов // Вісник Львівського університету. – Серія біологічна. – 2018. – Вип. 78. – С. 178–183.

307. Закликом Вернадського згуртовані / С. Кигим, В. Самородов // Вечірня Полтава. – 2018. – 21 березня. – С. 21.

308. Закордонне життя В. І. Вернадського / С. Кигим // Зоря Полтавщини. – 2018. – 14 серпня. – С. 8.

309. Заповідні об'єкти та території місцевого значення Хорольського району як частина природно-заповідного фонду Полтавщини / С. Л. Кигим, Л. В. Чеботарьова, О. В. Халимон // Теоретичні та прикладні аспекти вивчення, збереження та збагачення фіторізноманіття у науково-дослідних установах та навчальних закладах України (присвячена 5-ти річчю заснування Хорольського ботанічного саду): матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хорол, 4 жовтня 2018 р.). – Полтава: ФОП Гаража М. Ф., 2018. – С. 58–61.

310. Крупицьке – заповідне урочище / Н. О. Смоляр, С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Котелевський район / [упорядк., ред., підг. до друку О. Б. Супруненко; вступ. ст. А. М. Сकिри, О. Б. Супруненко, О. В. Халимон, І. Ю. Бикова.; авт. ст.: М. О. Авдєєва, В. А. Андрієць, І. Ю. Биков та ін.]. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2018. – С. 499–500.

311. Лабурівський – орнітологічний заказник місцевого значення / Н. О. Смоляр, С. Л. Кигим // Там само. – С. 543–544.

312. Лубенська складова Національної академії наук (1918–2018): хронологія зв'язків і видатні постаті / В. М. Самородов,

С. Л. Кигим // Старожитності Посулля. 100 років Лубенському краєзнавчому музею імені Г. Я. Стеллецького (1918–2018): зб. наук. пр. / Центр пам'ятокзн. НАН України і УТОПІК; ДКіТ ПОДА; ЦОДПА; ПКМ імені Василя Кричевського; Управл. культури і мистецтв виконкому Лубен. міськради; Лубен. краєзн. муз. ім. Г. Я. Стеллецького; [відп. ред. О. Б. Супруненко; ред-кол.: Л. Л. Бабенко, С. О. Біляєва, С. С. Васюк та ін.]. – К.: Центр пам'ятокзн. НАН України і УТОПІК, 2018. – С. 226–237.

313. Натуралістичні пошуки та організаційна діяльність В. І. Вернадського / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Ідеї академіка В. І. Вернадського та проблеми сталого розвитку освіти і науки. Міжнародна науково-практична конференція: матеріали. – Кременчук: Кремен. НУ імені Михайла Остроградського, 2018. – С. 89.

314. Полтавському товариству любителів природи 100 років: історична ретроспектива / С. Л. Кигим, В. М. Самородов, Л. В. Чеботарьова // Біологія та екологія. – 2018. – Т. 4. – № 1. – С. 114–118.

315. Скоробір – ботанічний заказник місцевого значення / Н. О. Смоляр, С. Л. Кигим // Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область. Котелевський район / [упорядк., ред., підг. до друку О. Б. Супруненка; вступ. ст. А. М. Скирди, О. Б. Супруненка, О. В. Халимон, І. Ю. Бикова; авт. ст.: М. О. Авдеева, В. А. Андрієць, І. Ю. Биков та ін.]. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2018. – С. 303–305.

316. У Полтаві відзначили 125 років Устимівському дендропарку / С. Кигим // Вечірня Полтава. – 2018. – 27 червня. – С. 13.

2019

317. Академік Микола Василенко (1866–1935) і Полтавщина: сторінки біографії / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Полтавський краєзнавчий музей. Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток: зб. наук. ст. / [ред. кол.: Л. Л. Бабенко, В. В. Вождаєнко, Н. О. Гаврилюк та ін.; гол. ред. кол. О. Б. Супруненко; наук. ред. В. О. Мокляк]; ДКіТ ПОДА; ПКМ імені Василя Кричевського. – Полтава: Арбуз, 2019. – Вип. XIV. – С. 229–236.

318. Байрак Олена Миколаївна / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Там само. – С. 674–676.

319. Валентин Ніколаєв – один із фундаторів колекції Полтавського художнього музею (галереї мистецтв) імені Миколи

Ярошенка» / С. Л. Кигим, В. М. Самородов // Місія музею ХХІ століття: зб. наук. пр. за матеріалами Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 100-річчю від дня заснування Полтавського художнього музею (галереї мистецтв) імені Миколи Ярошенка. 14-15 травня 2019 року / [під ред. С.І. Бочарової]. – Полтава: ФОП Говоров С.В., 2019. – С. 5–8.

320. Вернадського безсмертний силует / С. Кигим // АгроЕко. – 2019. – 3 грудня. – С. 4.

321. В. І. Вернадський – М. О. Олеховському. № 172. 20 жовтня 1906 р., м. Москва / Підг. до друку С. Л. Кигим // В. І. Вернадський і Україна: з листування. Кн. 2: К – Я. Офіційне. Родинне. / [авт. та упоряд.: С. М. Киржаєв, К. Є. Новохатський, Л. М. Яременко]. – К., 2019. – С. 243.

322. В. І. Вернадський – організатор і координатор природодослідництва в Полтаві / В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Читання академіка В. І. Вернадського / НАН України; Комісія НАН України з наукової спадщини академіка В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2019. – С. 47–54.

323. Відновлено шишацький портрет Вернадського / С. Кигим / Сільське життя. – 2019. – 6 грудня. – С. 5.

324. Володимир Вернадський повернувся до свого улюбленого музею / С. Кигим // Вечірня Полтава. – 2019. – 4 грудня. – С. 13.

325. М. І. Гавриленко – корифей музейної справи / С. Л. Кигим, О. О. Шиян // Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (XXVI Каришинські читання) (м. Полтава, 30–31 травня 2019 р.) / [за заг. ред. проф. М. В. Гриньової]. – Полтава: ТОВ «Сімон», 2019. – С. 152–154.

326. Ніколаєв Валентин Федорович / Уклад. Л. М. Булава, В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Природничий факультет Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. 100 років історії та здобутків: літопис / [за заг. ред. проф. М. В. Гриньової]; ПНПУ імені В. Г. Короленка. – Полтава: Астроя, 2019. – С. 40.

327. Ніколаєв Микола Федорович / Уклад. Л. М. Булава, С. Л. Кигим, В. М. Самородов // Там само. – С. 137–138.

328. Один із зачинателів земської агрономії на Полтавщині Федір Петлюра (1876–1907) / В. М. Самородов, С. Л. Кигим //

Історія освіти, науки і техніки в Україні: матеріали XIV Всеукр. конф. молодих учених та спец., присвяч. ювіл. датам від дня народж. видатних учених в галузі аграр. наук – основоположників с.-г. досл. справи в Україні за наук. напрямими, професорів – Богдана Сергійовича Михайловича (1859–1920), Шидлера Камілла Гавриловича (1869–1940) та чл.-кор. АН УРСР Тюленєва Миколи Олександровича (1889–1969), Київ, 17 травня 2019 р. / НААН; ННСГБ; Рада молодих вчених НААН та ін.; [уклад. В. А. Вергунов, А. С. Білоцерківська, Х. М. Дмитрієва; редкол.: В. А. Вергунов (голова) та ін.]. – К.: КОМПРИНТ, 2019. – С. 220–222.

329. Полтавський вимір Національної академії наук України (1918–2018). Події. Постаті. Пам'ять / В. М. Самородов, С. Л. Кигим; [наук. ред. В. М. Самородов]. – Полтава: Дивосвіт, 2019. – 240 с., 8 с. вкл.

330. Полтавська складова діяльності Василя Докучаєва як реформатора вищої сільськогосподарської освіти / Л. В. Чеботарьова, В. М. Самородов, С. Л. Кигим // Актуальні питання землеробства і агрохімії. Історія та сьогодення: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції на посвяту 90-річчя кафедри землеробства і агрохімії імені В. І. Сазанова факультету агротехнологій та екології Полтавської державної аграрної академії, 27–28 листопада 2018 р. м. Полтава / [редкол.: В. А. Аранчій, П. В. Писаренко, С. В. Поспелов та ін.]. – Полтава: ПДАА, 2019. – С. 71–75.

331. Президенти Української академії наук і Полтавщина / В. Самородов, С. Кигим // Вечірня Полтава. – 2019. – 6 лютого. – С. 7.

332. У поєднанні доль і поглядів / В. Самородов, С. Кигим, Л. Ольховська // Зоря Полтавщини – 2019. – 9 квітня. – С. 8.

333. Петлюріана: пошуки в просторі «втраченого часу» / В. Самородов, С. Кигим // Вечірня Полтава. – 2019. – 15 травня. – С. 7.

334. Федір Петлюра (1876–1907) – брат Головного Атамана УНР / Віктор Самородов, Світлана Кигим // Полтавська Петлюріана – 8: матеріали дев'ятих Петлюрівських читань / [ред. кол.: Л. Л. Бабенко, В. О. Мокляк (наук. ред.), О. Б. Супруненко (гол. редкол.) та ін.]; ЦП НАН України і УТОПІК; ДКіТ ПОДА; Полтав. обл. об'єдн. Всеукр. Т-ва «Просвіта» ім. Тараса Шевченка; ДАПО; ПКМ імені Василя Кричевського. – Полтава: Дивосвіт, 2019. – Число 8. – С. 57–59.

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ С. Л. КИГИМ

1988

335. Верниченко О. Усе про вченого / О. Верниченко // Комсомолец Полтавщини. – 1988. – 5 березня. – С. 2.

Про виступ С. Л. Кигим 12 березня 1988 р. на науковій конференції з відзначення 125-річчя від дня народження В. І. Вернадського.

1996

336. Самородов В. Перші Докучаєвські читання / В. Самородов // Село полтавське. – 1996. – 13 квітня. – С. 4.

Про доповідь С. Л. Кигим на Перших Докучаєвських читаннях.

1999

337. Анненкова А. Спогади про зустріч, розмови / А. Анненкова // Полтавська думка. – 1999. – 21 травня. – С. 1.

Про виступ С. Л. Кигим на засіданні круглого столу на честь видатних натуралістів та музейників – М. І. Гавриленко та В. Ф. Ніколаєва.

2003

338. Жовнір Н. У вченого в Полтаві був брат – і не хто-небудь, а знаменитий Короленко! / Н. Жовнір // Зоря Полтавщини. – 2003. – 14 березня. – С. 4.

Про виступ С. Л. Кигим у Полтавській міській центральній бібліотеці на усному журналі «Володимир Вернадський – полтавський період життя».

339. Кравченко О. Вернадський і Полтавщина / О. Кравченко // Полтавський вісник. – 2003. – 31 січня. – С. 5.

У Полтавському краєзнавчому музеї розгорнуто виставку «Полтавщина у житті і діяльності В. І. Вернадського». Її організатор – С. Л. Кигим.

340. Мироненко З. Погляд у майбутнє з Бутової гори / З. Мироненко // Полтавський вісник. – 2003. – 21 березня. – С. 6.

С. Л. Кигим учасниця й доповідач «круглого» столу «Академік В. І. Вернадський. Полтавщина. Сучасність».

341. Опара М. Пам'яті видатного вченого / М. Опара // Село полтавське. – 2003. – 20 березня. – С. 3.

Про виступ С. Л. Кигим на урочистостях з нагоди 140-річчя від дня народження В. І. Вернадського у Полтавській державній аграрній академії.

2004

342. Самородов В. М. Вшанування В. І. Вернадського у Полтаві / В. М. Самородов // Укр. ботан. журн. – 2004. – Т. 61. – № 4. – С. 106–108.

С. Л. Кигим виступила із доповіддю до 140-річчя В. І. Вернадського у Полтавській державній аграрній академії та на мітингу з нагоди відкриття пам'ятника видатному натуралісту. – С. 107, 108.

343. Самородов В. М. Увіковічення пам'яті про В. І. Вернадського в Полтаві / В. М. Самородов, М. М. Опара // Вісник Полтав. держ. аграрної академії. – 2004. – № 1. – С. 114–115.

Про участь С. Л. Кигим у відкритті пам'ятника В. І. Вернадського на території Полтавської державної аграрної академії.

2005

344. Перелік наукових та науково-популярних публікацій завідуючої відділом природи Полтавського краєзнавчого музею Світлани Леонідівни Кигим станом на 31.12.2004 р. // Полтавський краєзнавчий музей: зб. наук. ст. 2004 р. Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток. – Полтава: Дивосвіт, 2005. – С. 769–785.

2006

345. Кигим С. З історії природничого відділу Полтавського краєзнавчого музею / С. Кигим // Полтавський краєзнавчий музей: зб. наук. ст. 2005 р. Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток. – Полтава: Дивосвіт, 2006. – С. 415–472: фото.

Про діяльність С. Л. Кигим як музейниці та краєзнавця. – С. 428, 448–455.

2008

346. Визначено лауреатів премії імені Самійла Величка // Ве-
чірня Полтава. – 2008. – 27 серпня. – С. 19.

С. Л. Кигим – лауреат премії імені Самійла Величка Полтавської
міської ради.

347. В. І. Вернадський і Полтавщина: факти, документи, біб-
ліографія / [наук. ред. К. М. Ситник]. – Полтава: Полтавський
літератор, 2008. – 260 с.

Про діяльність С. Л. Кигим у царині Вернадистики. – С. 6, 7, 129,
179, 184, 185, 186, 189, 202–204, 208–211, 215, 220, 223–229, 231,
233, 235–239, 242, 245, 246, 248, 249.

348. Міський голова Полтави Андрій Матковський вітає лау-
реатів премії Самійла Величка [серед них С. Л. Кигим, підпис до
фото] // Зоря Полтавщини. – 2008. – 27 серпня. – С. 3.

349. Опара М. Зберегти джерело життя: продовжуючи справу
академіка В. І. Вернадського / М. Опара, В. Самородов, І. Євдоки-
мова // Село полтавське. – 2008. – 20 червня. – С. 4.

Про виступ С. Л. Кигим на конференції «До чистих джерел Пи-
рятинського краю», присвяченої 145-річчю від дня народження
В. І. Вернадського.

350. Премія імені Самійла Величка у контексті збереження та
популяризації історико-культурної спадщини України // Край. –
2008. – № 53. – С. 4; Теж саме // Полтавський вісник. – 2008. – 22
серпня. – С. 20.

2009

351. Михась О. Не згасає свіча пам'яті / О. Михась // Лубен-
щина. – 2009. – 28 лютого. – С. 2: фото.

Про вручення С. Л. Кигим літературно-мистецької премії імені
Володимира Малика.

352. Учителі та учні Лубенської четвертої школи приймають у
меморіальному музеї Володимира Малика лауреатів премії його
імені [серед них С. Л. Кигим, підпис до фото] // Село полтавське.
– 2009. – 27 березня. – С. 13.

2012

353. До речі // Сільське життя. – 2012. – 23 березня. – С. 5.

Зразковий музей В. І. Вернадського при Шишацькій спеціалізо-
ваній школі отримав подарунок від С. Л. Кигим.

2013

354. Віценя Л. Олімп нащадків видатного земляка. Дві премії імені І. П. Котляревського вручено у Полтаві / Л. Віценя // Зоря Полтавщини. – 2013. – 17 вересня. – С. 3: фото.

У номінації «Подія року» обласну премію імені І. П. Котляревського одержав авторський колектив працівників Полтавського краєзнавчого музею за створення виставки «На шляху до ноосфери», присвяченої 150-річчю В. І. Вернадського, у його складі С. Л. Кигим.

355. Лауреати обласної премії імені І. П. Котляревського // Зоря Полтавщини. – 2013. – 3 вересня. – С. 4.

С. Л. Кигим визнано лауреатом обласної премії імені І. П. Котляревського серед авторського колективу працівників Полтавського краєзнавчого музею за створення виставки «На шляху до ноосфери», присвяченої 150-річчю В. І. Вернадського.

356. Михеєва Т. «В. Вернадський та В. Короленко: у поєднанні доль і поглядів» / Т. Михеєва // Зоря Полтавщини. – 2013. – 2 квітня. – С. 5.

Про презентацію нової книги, одним із авторів якої є С. Л. Кигим.

357. Михеєва Т. На шляху до ноосфери / Т. Михеєва // Зоря Полтавщини. – 2013. – 15 березня. – С. 4: фото.

Про участь С. Л. Кигим в організації урочистостей з нагоди 150-річчя В. І. Вернадського в Полтаві.

358. Ухвала оргкомітету XV загальнонаціонального конкурсу «Українська мова – мова єднання» // Золотослів. – Одеса, 2014. – № 2. – С. 34–35.

Оргкомітет конкурсу присудив диплом за III місце у номінації «На видноті всього світу» авторам книги «В. І. Вернадський та В. Г. Короленко у поєднанні доль і поглядів», серед них вшановано і С. Л. Кигим. – С. 35.

359. Черпакова Л. «Книга ця – величезний скарб» / Л. Черпакова // Край. – 2013. – № 110. – С. 5–6.

Про виступ на презентації С. Л. Кигим, як одного із авторів книги «В. І. Вернадський та В. Г. Короленко: у поєднанні доль і поглядів».

360. Як відзначатимуть 150-річчя від Дня народження академіка В. І. Вернадського // Вечірня Полтава. – 2013. – 6 березня. – С. 3.

Серед ювілейних закладів до 150-річчя В. І. Вернадського названо презентацію книжки про В. І. Вернадського та В. Г. Короленка, серед авторів якої С. Л. Кигим.

361. Ярошенко Г. «Ця книга могла б бути багатотомною...» / Г. Ярошенко // Вечірня Полтава. – 2013. – 3 квітня. – С. 8: фото.
Про участь С. Л. Кигим в презентації книги «В. І. Вернадський та В. Г. Короленко: у поєднанні доль і оглядів».

2015

362. Васецька А. Духовний пам'ятник сподвижникам землеробства / А. Васецька // Зоря Полтавщини. – 2015. – 24 листопада. – С. 2: фото.

Про участь С. Л. Кигим, як одного із авторів книги про історію Полтавського сільськогосподарського товариства, у презентації видання.

363. Васецька А. Ювілей полтавського аграрного прориву / А. Васецька, В. Корнева // Зоря Полтавщини. – 2015. – 2 жовтня. – С. 3.

Про виставку в краєзнавчому музеї «Полтавське сільськогосподарське товариство: діяльність у часовому вимірі» та виступ на ній куратора С. Л. Кигим.

364. Демченко М. «Зерна істини та знань проростають навіть через віки» / М. Демченко // Село полтавське. – 2015. – 19 листопада. – С. 6: фото.

Про участь С. Л. Кигим у презентації книги про історію Полтавського сільськогосподарського товариства та нагородження її як одного із авторів цієї монографії пам'ятною медаллю «150 років Полтавському товариству сільського господарства».

365. Озерська Г. Цінне видання про аграрне минуле Полтавщини / Г. Озерська // АгроЕко. – 2015. – 7 грудня. – С. 3: фото.

Про участь С. Л. Кигим у презентації книги про історію Полтавського сільськогосподарського товариства, одним із авторів якої вона є.

366. Премія Короленка знайшла своїх лауреатів // Полтавський вісник. – 2015. – 25 вересня. – С. 2: фото.

С. Л. Кигим – лауреат щорічної міської премії імені В. Г. Короленка.

367. Скобельський В. 150-річчя Полтавського сільськогосподарського товариства відзначили й книгою / В. С. Скобельський // Полтавський вісник. – 2015. – 20 листопада. – С. 12.

Про участь С. Л. Кигим у презентації книги про історію Полтавського сільськогосподарського товариства.

2016

368. Віценя Л. Невичерпна скарбниця культурних надбань / Л. Віценя, Г. Яловегіна // Зоря Полтавщини. – 2016. – 4 листопада. – С. 1.

До 125-річчя Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського видана нова книга про його перших директорів. Серед її авторів С. Л. Кигим.

369. Неїжмак В. Про тих, хто залишався в тіні корифеїв / В. Неїжмак // Голос України. – 2016. – 5 листопада. – С. 15: фото.

У рамках урочистостей з нагоди 125-річчя Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського презентували книжку, присвячену його першим трьом директорам. С. Л. Кигим, як один із її авторів, виступила на заході.

370. Пархоменко Л. «Краща книга Полтавщини – 2016»: віншування лауреатів / Л. Пархоменко // Рідний край. – 2016. – № 2. – С. 238–239.

Книга за авторства С. Л. Кигим визнана одним із кращих історико-краєзнавчих видань Полтавщини 2016 р.

371. У день української писемності та мови назвали кращі книги Полтавщини // Село полтавське. – 2016. – 10 листопада. – С. 5.

Книга за авторства С. Л. Кигим визнана одним із кращих історико-краєзнавчих видань Полтавщини 2016 р.

2017

372. Гожуляк Н. Географія лауреатів творчої відзнаки – від Лубен до Сімферополя / Н. Гожуляк // Зоря Полтавщини. – 2017. – 15 вересня. – С. 4: фото.

Про нагородження С. Л. Кигим Почесною грамотою обласної ради «За вагомий особистий внесок у збагачення духовної спадщини українського народу, національно-культурне відродження Української держави та активну громадянську позицію».

373. Таран Р. Живий пам'ятник Михайлу Олеховському в Полтаві / Р. Таран // Вечірня Полтава. – 2017. – 4 жовтня. – С. 13: фото.

С. Л. Кигим приймає саджанці рідкісних дерев, які подарували Полтавському краєзнавчому музею імені Василя Кричевського родичі його першого директора Михайла Олеховського.

374. Учасники заходу біля пам'ятного знаку Володимиру Вернадському в селі Омельник Кременчуцького району [серед них

і С. Л. Кигим, підпис до фото] // Вечірня Полтава. – 2017. – 25 жовтня. – С. 11.

2018

375. Чеботарьова Л. В. Хронограф пам'яті В. Ф. Ніколаєва презентували у Полтаві / Л. В. Чеботарьова // Біологія та екологія. – 2018. – Т. 4. – № 1. – С. 128–129: фото.

Про виступ С. Л. Кигим 21 грудня 2017 р. на презентації книги, присвяченої натуралісту та музейнику В. Ф. Ніколаєву. – С. 128, 129.

2019

376. Бондаренко З. У Карлівці викладав старший брат Симона Петлюри / З. Бондаренко // Життя і слово. – 2019. – 21 червня. – С. 7.

Авторка зазначає, що стаття В. Самородова та С. Кигим у «Вечірній Полтаві» за 15 травня 2019 р. допомогла їй знайти невідому фотографію Ф. В. Петлюри – рідного брата Головного Атамана УНР С. В. Петлюри.

377. Віктор Самородов передає портрет Володимира Вернадського співробітникам Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського – директору Олександрю Супрунєнку, його заступнику Володимирі Мокляку та завідувачці відділу природи Світлані Кигим [підпис до фото] // Вечірня Полтава. – 2019. – 4 грудня. – С. 13: фото; Теж саме // АгроЕко. – 2019. – 3 грудня. – С. 4; Сільське життя. – 2019. – 6 грудня. – С. 5.

378. В обласному центрі вручили дипломи лауреатам Премії Полтавської обласної ради імені Петра Ротача // Вісті Хорольщини. – 2019. – 1 лютого. – С. 6: фото.

За сумлінну працю, значний особистий внесок у розвиток краєзнавства на Полтавщині й активну громадянську позицію С. Л. Кигим, як номінантку обласної премії імені Петра Ротача Полтавської обласної ради відзначили Грамотою обласної ради.

379. Данилець О. Послідовників Вернадського відзначили премією / О. Данилець // Урядовий кур'єр. – 2019. – 28 березня. – С. 16: фото.

С. Л. Кигим названо серед номінантів обласної премії імені Володимира Вернадського Полтавської обласної ради.

380. Жовнір Н. Дві постаті, знакові для Полтави / Н. Жовнір // Вечірня Полтава. – 2019. – 30 січня. – С. 23: фото.

У літературно-меморіальному музеї В. Г. Короленка презентували нове видання про родинні зв'язки письменника з натуралістом В. І. Вернадським. Серед його авторів С. Л. Кигим.

381. Іоффе О. Відомий учений-ентомолог презентував Полтавському краєзнавчому музею колекцію жуків-турунів / О. Іоффе // Полтавський вісник. – 2019. – 5 грудня. – С. 9.

На фото С. Л. Кигим із колегами по відділу під час прийому від Л. О. Колеснікова колекції комах-турунів.

382. Самородов В. М. Берегиня історії природознавства Полтавщини (з нагоди 70-річчя Світлани Леонідівни Кигим) / В. М. Самородов, Л. В. Чеботарьова // Біологія та екологія. – 2019. – Т. 5. – № 1. – С. 185–186: фото.

383. У поєднанні доль і поглядів // Зоря Полтавщини. – 2019. – 9 квітня. – С. 8.

Про презентацію нової книги про двох видатних синів нашої держави – В. Вернадського і В. Короленка. Серед її авторів – С. Л. Кигим.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК АВТОРІВ ТА РЕЦЕНЗЕНТІВ

- Авдєєва М. М. 277, 303, 310, 315¹
Алексєєва Т. М. 244
Аліман М. В. 138
Андрієць В. А. 169, 172, 174, 178, 182, 184, 190, 253, 261, 264, 271,
277, 279, 289, 292, 297, 303, 310, 315
Анненкова А. 337
Антонець М. 123
Байрак О. М. 123, 161
Балабай В. І. 123
Барська Г. 123
Батурінець Р. В. 150
Білик О. М. 253, 261, 264
Білоус Г. П. 23
Биков І. Ю. 297, 303, 310, 315
Бондаренко З. 376
Боровський В. І. 271, 279
Бочарова С. І. 289, 292, 297
Булава Л. М. 326, 327
Васевич А. 209
Васецька А. 362, 363
Величко (-Березова) Г. М. 4, 23
Вергунов В. А. 295
Верещака В. М. 271, 279
Верниченко О. 14, 335
Вільмовська О. О. 244, 259
Віцєня Л. 354, 368
Власенко І. О. 30, 287
Вовк Н. А. 289, 292
Ворона І. О. 277
Гавриленко І. М. 169, 172, 174, 178, 182, 184, 190, 221, 224, 253, 261,
264
Галян Г. І. 4, 23, 168
Гейко А. В. 169, 172, 174, 178, 182, 184, 190
Гожий А. 168
Гожуляк Н. 372

¹ Порядковий номер у хронологічному списку публікацій.

Горбань Ю. А. 239
Грубич Л. 209
Козлов А. В. 274
Козюра В. 274
Козюра І. 274
Колодій В. 123
Кондратенко Т. К. 123, 129, 133, 147, 153, 159
Корнус А. О. 168
Кошляк А. С. 14
Кравченко О. 339
Красовський В. В. 295
Лис В. 156
Литвинова М. Д. 4, 5
Мельник В. І. 287
Мироненко З. 240
Михась О. 351
Міхеєва Т. 356, 357
Мокляк В. О. 142
Муха В. 11, 12, 15, 19
Неїжмак В. 369
Нечіпоренко В. Х. 14
Нижник С. В. 295
Никифоров В. В. 244
Озерська Г. 365
Олещенко В. І. 124
Ольховська Л. В. 150, 191, 204, 205, 228, 229, 230, 233, 234, 235,
236, 245, 247, 305, 332
Онїпко М. Д. 4
Опара М. М. 147, 192, 341, 343, 349
Охріменко Л. А. 303
Паляниця О. В. 155
Пархоменко Л. 370
Пащенко Т. В. 244
Пістоленко І. О. 287
Помогайбо В. 16, 17, 18, 32
Прасольченко Н. 305
Проць Я. 230, 274
Савеленко І. М. 258
Сақун В. 274

Самородов В. М. 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 32, 123, 130, 147, 168, 170, 171, 176, 177, 188, 189, 191, 192, 195, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 208, 209, 210, 212, 214, 217, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 239, 240, 241, 242, 243, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 255, 256, 257, 258, 260, 262, 263, 265, 266, 267, 269, 270, 274, 275, 276, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 290, 291, 293, 294, 295, 298, 300, 301, 302, 305, 306, 307, 312, 313, 314, 318, 319, 322, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 336, 342, 343, 347, 349, 377, 382

Саричева М. 123

Семеняк С. А. 14

Скобельський В. 367

Смоляр Н. О. 310, 311, 315

Соколова І. М. 192, 207, 209, 274

Старченко В. І. 244, 296

Стецюк Н. О. 123, 147, 253, 261, 264, 271, 277, 278, 279, 288, 289, 292, 297

Супрун Т. 123

Супруненко О. Б. 30, 125, 142

Таран Р. 273

Фесенко Г. 209

Халимон О. В. 133, 147, 159, 163, 244, 299, 303, 309, 310, 311, 314

Хурса В. В. 168, 230

Чапко П. М. 31

Чеботарьова Л. В. 41, 48, 291, 296, 299, 306, 309, 314, 330, 334, 375, 377, 382

Черпакова Л. 359

Чорна Г. А. 295

Шевера Я. 287

Шевченко М. Т. 128

Шиян О. О. 253, 325

Яловегіна Г. 368

Ярошенко Г. 361

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК (ПЕРСОНАЛІЇ)

- Байрак О. М. 318
Вавилов М. І. 132
Василенко М. П. 317
Вернадський В. І. 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 27, 32, 37, 130, 134,
135, 139, 140, 144, 148, 150, 152, 154, 155, 156, 160, 167, 191, 192,
195, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 220, 221, 222, 223, 224,
227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 239, 240, 241,
242, 243, 245, 247, 248, 249, 250, 252, 255, 266, 267, 300, 302, 305,
306, 307, 308, 313, 320, 321, 322, 323, 324
Гавриленко М. І. 8, 22, 146, 157, 158, 208, 209, 210, 214, 251, 262,
263, 325
Данилевський О. С. 149
Джурка Г. Ф. 304
Докучаєв В. В. 5, 7, 27, 31, 151, 168, 170, 171, 177, 180, 189, 210, 212,
226, 246, 259, 280, 281, 282, 286, 298, 330
Зарудні 152
Зуєв В. Ф. 142
Іллічевський С. О. 218
Короленко В. Г. 150, 191, 204, 205, 228, 230, 233, 234, 235, 236, 245,
305
Курдюмов М. В. 272
Лисенки 152
Мясоєдов Г. Г. 272
Ніколаєв В. Ф. 30, 136, 146, 290, 293, 294, 295, 301, 319, 326
Ніколаєв М. Ф. 257, 258, 260, 327
Олеховський М. О. 285, 321
Петлюра Ф. В. 328, 333, 334
Рудинський М. Я. 293, 294
Сердюк Л.Т. 256
Скаржинська К. М. 153, 296
Скліфософський М. В. 272
Сосін П. Є. 215
Старицькі 152
Третьяков С. Ф. 219
Шевченко Т. Г. 162

ТЕМАТИЧНИЙ ПОКАЖЧИК

- Біографістика, генеологія, персоналії 5, 7, 8, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 27, 31, 32, 37, 130, 132, 134, 135, 136, 139, 140, 142, 144, 146, 148, 149, 150, 151, 152, 155, 156, 160, 167, 168, 171, 172, 177, 180, 181, 188, 191, 195, 196, 198, 201, 203, 204, 205, 208, 215, 216, 225, 226, 227, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 242, 243, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 254, 255, 257, 258, 260, 262, 265, 266, 267, 280, 281, 282, 285, 286, 287, 290, 293, 294, 295, 298, 300, 301, 304, 305, 308, 312, 313, 317, 318, 319, 323, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334
- Географія 4, 25, 26, 29, 33, 34, 36, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 88, 89, 90, 93, 94, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 122, 133, 138, 169, 170, 174, 184, 193, 244, 253, 302
- Дендрологія 1, 21, 61, 162
- Музеєзнавство 2, 7, 9, 10, 14, 22, 23, 24, 28, 30, 57, 125, 126, 127, 134, 136, 137, 143, 145, 146, 148, 151, 153, 154, 157, 158, 159, 164, 165, 183, 189, 192, 194, 197, 199, 200, 202, 209, 210, 212, 213, 217, 218, 220, 221, 224, 256, 259, 273, 283, 284, 287, 296, 320, 321, 324, 325
- Парки 69, 70, 163, 179, 316
- Полтавське сільськогосподарське товариство 268, 269, 270, 272, 274, 275, 276
- Природно-заповідний фонд 35, 38, 52, 56, 61, 87, 91, 92, 95, 102, 112, 120, 124, 131, 141, 161, 164, 172, 175, 178, 182, 185, 186, 187, 190, 206, 207, 261, 264, 271, 277, 278, 279, 288, 292, 297, 299, 309, 310, 311, 315
- Природоохоронна справа 125, 129, 147, 166, 214, 222, 223, 291, 302, 306, 307, 314, 322
- Рецензії 211, 219
- Рослинний світ 123, 127
- Тваринний світ 3, 5, 128

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- АН УРСР – Академія наук Української Радянської Соціалістичної Республіки
- ВАТ – Відкрите акціонерне товариство
- ДАПО – Державний архів Полтавської області, Полтава
- ДКіТ – Департамент культури і туризму
- НААН – Національна аграрна академія наук України
- НАН – Національна академія наук
- ННСГБ – Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної аграрної академії наук України, Київ
- НУ – Національний університет
- ПДАА – Полтавська державна аграрна академія, Полтава
- ПДПУ – Полтавський державний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка, Полтава
- ПКМ – Полтавський краєзнавчий музей, Полтава
- ПКМВК – Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського, Полтава
- ПНПУ – Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка, Полтава
- ПОДА – Полтавська обласна державна адміністрація, Полтава
- ПХМ – Полтавський художній музей (галерея мистецтв) ім. Миколи Ярошенка, Полтава
- РВВ – Редакційно-видавничий відділ
- РИО – Редакционно-издательский отдел
- ТОВ – Товариство з обмеженою відповідальністю
- УК ПОДА – Управління культури Полтавської обласної державної адміністрації, Полтава
- УТОПіК – Українське Товариство охорони пам'яток історії та культури, Київ
- ФОП – фізична особа-підприємець
- ЦОДПА – Центр охорони та досліджень пам'яток археології Полтавської обласної ради, Полтава
- ЦП НАНУ – Центр пам'яткознавства НАН України і Українського Товариства охорони пам'яток історії та культури, Київ

ЗМІСТ

<i>В. М. Самородов, Л. В. Чеботарьова. «Світлана Кигим – від пошуку до пізнання скарбів музейних»</i>	3
Хронологічний покажчик праць С. Л. Кигим (Ткаченко)	6
Література про життя та діяльність С. Л. Кигим.....	41
Іменний покажчик авторів та рецензентів	49
Іменний покажчик (персоналії).....	52
Тематичний покажчик	53
Список скорочень	54

Науково-довідкове видання

МУЗЕЙНИЙ КАМЕРТОН СВІТЛАНИ КИГИМ

Бібліографічний покажчик

Укладачі В. М. Самородов, Л. В. Чеботарьова

Оригінал-макет підготовлений у Полтавському краєзнавчому музеї
імені Василя Кричевського
(36020, м. Полтава-20, вул. Конституції, 2, т. (0532) 56-25-38)

На обкладинці:

вгорі: Віктор Самородов передає відновлений перший прижиттєвий портрет академіка Володимира Вернадського співробітникам Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського – директору Олександрові Супрунєнку, його заступнику Володимирові Мокляку та завідувачці відділу природи Світлані Кигим.

26 листопада 2019 р. Фото Сергія Харченка;

внизу: Провідні Вернадисти Полтавщини біля пам'ятного знаку Володимиру Вернадському в селі Омельник Кременчуцького району (зліва направо) Володимир Губарь, Світлана Кигим, Олександр Ігнатенко, Анатолій Самодрин, Олександра Шереметьєва, Віктор Самородов. *12 жовтня 2017 р. Фото Миколи Стахіва.*

Відп. редактор – О. Б. Супрунєнку

Комп'ютерний набір – Л. В. Чеботарьова

Комп'ютерна верстка – С. В. Хорєв

Здано в набір 08.12.2019 р. Підписано до друку 21.01.2020 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Петербург.

Друк цифровий. Обл.-вид. арк. 2,33. Ум. друк. арк. 3,26.

Наклад 100 прим.

